Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. 50 gr.

24 stron druku.

Rok VII. Warszawa, Kraków, Lwów, Wilno, luty, marzec, kwiecień, maj 1930 Nr. 2, 3, 4 i 5.

INWALIDA ŻYDOWSKI

miesięcznik

Organ Zjednoczenia Związków żyd. inwalidów, wdów i sierót wojennych Rzplitej P.

Redakcja i Administracja: Kraków, ulica Skawińska L. 2. Konto PKO. 406.285. Tel. 2634

Prenumerata: Półroczna 1·80 zł., roczna 3·50 zł. łącznie z opłatą pocztową.
Ogłoszenia: Cała strona 100 zł., 1/2 str. 50 zł., 1/4 str. 30 zł., 1/8 str. 14 zł.

Treść:

Nowelizacja Ustawy inwalidzkiej

Ogół inwalidów wojennych a przedewszystkiem nasza organizacja zrozumiała, że dotychczasowa ustawa inwalidzka pod względem zaopatrzenia pozostawia bardzo wiele luk, jak różne niedomagania z tytułu niewłaściwego interpretowania ustawodawstwa inwalidzkiego i z tego powodu nacieraliśmy od dłuższego czasu na gruntowną zmianę ustawy inwalidzkiej. Pokładaliśmy wszelkie nadzieje w tem, że wreszcie Sejm zajmie się należycie znowelizowaniem ustawy inwalidzkiej i że wszelkie niewłaściwości połączone niejednokrotnie z ogromną niekorzyścią dla inwalidów, wdów i sier. wojen. zostaną przecież usunięte w najbliższym czasie. Do Sejmu wpłynęło kilka projektów celem przeprowadzenia nowelizacji ustawy inwal., ale jeśli się bliżej przyglądniemy tym wszystkim projektom i dyskusjom prowadzonym na temat tychże, to wszystkie projekty wniesione do Sejmu były połączone z korzyścią dla ogółu inwalidów. Nie będziemy mówili tu w danej chwili, czy przedstawiciel tego lub innego odłamu politycznego posługiwał się demagogią dla tych lub innych celów, gdyż na tych sprawach zanadto dobrze zna się ogół ofiar wojennych, ale faktem niezaprzeczonym jest, że wskutek braku uprzedniego porozumienia się wszystkich centralnych organizacji inwalidzkich co do projektu nowelizacyjnego ustawy inwalidzkiej, doszło do tego, że z każdej strony wypływały inne różnorodne projekty nowelizacyjne, które w zasadzie nie różniły się być może tak dalece od siebie, ale dały powód do ogromnej straty czasu na podkomisji sejmowej inwalidzkiej i stąd powód do utknięcia nowelizacji ustawy inwal. na obecnym punkcie. Obradowano przez szereg tygodni i na podkomisji nie doszło do porozumienia w niejednych ważnych sprawach, tak, że pozostaje cały szereg wniosków dotyczących nowelizacji ustawy inwalidzkiej nieprzyjętych na podkomisji sejmowej inwalidzkiej, które zostały znowu zgłoszone jako votum mniejszości do komisji inwalidzkiej. Wszyscy zapewniają nas, że chcieliby widzieć poprawę bytu mas inwalidzkich, ale gdy przychodzi sprawa na porządek dzienny, wówczas czynniki decydujące a powołane do rozstrzygania tego piekącego problemu licytują się nawzajem, nie odczuwając przytem, że przytem targowaniu się cierpi ogół inwalidów a nędza tychże z dnia na dzień wzrasta a tym czasem statystyka urzędowa wykazuje miesiąc w miesiąc olbrzymi ubytek ofiar wojen. z powodu śmierci, która została spowodowana rozpaczliwymi warunkami. Przecież gra na tem polu nie może rozstrzygać się tak długo, dopóki z nas nikt nie zostanie! Obecnie Sejm został

zamknięty i cały warsztat pracy spraw inwalidzkich stanął i niewiadomo narazie, czy zostanie w tym Sejmie jeszcze raz uruchomiony. Z naszej strony musimy się domagać, że jeśliby obecny Sejm przyszedł jeszcze do głosu, aby w pierwszym rzędzie zajął się ostatecznie załatwieniem nowelizacji ustawy inwalidzkiej, gdyż dalsze przewlekanie tej sprawy pogarsza warunki ogółu inwalidów wojen. Nie chcemy być prorokami, czy ten Sejm będzie jeszcze czynny, ale gdyby to nie nastąpiło, to musimy się domagać od Rządu, aby wreście przystąpił do unormowania rent inwalidzkich. Przecież nie jest dopuszczalnem, aby do dziś dnia obliczano renty inwal. w markach polskich, aby w następstwie tego nie obliczano dodatków dla ciężko poszkodowanych, dodatków kwalifikacyjnych, dodatków na pielęgnację, nie waloryzowano rent inwalidzkich niewpłaconych w terminie, co w pierwszym rzędzie dotyka ciężko najbardziej poszkodowanych inwalidów wojen. Miejmy jednak nadzieję, że wypadki potoczą się zupełnie innym torem, że ostatecznie znajdzie się wyjście z tej ciężkiej sytuacji, któraby unormowała nasze dalsze losy.

Z ramienia naszej organizacji wniósł projekt nowelizacyjny do ustawy inwal. p. poseł Heller Z., który zasiadał w podkomisji sejmowej inwalidzkiej i bronił naszych wysuwanych postulatów. Niejednokrotnie spotykał się z sprzeciwami przedstawicieli innych organizacji inwalidzkich co do .różnych wniesionych projektów, które wywołały gorączkową dyskusję. Pan Poseł Heller z całą rzeczowością i z gruntowną znajomością spraw inwalidzkich pracował w podkomisji sejmowej inwal., ale widzimy, że cały szereg wniosków nie został przez podkomisję sejmową inwalidzką przyjęty, w następstwie czego był poseł Heller zmuszony zgłosić je na plenum komisji sejmowej inwal. Dziwić się należy, że reprezentanci innych organizacji inwal. zasiadający w tej podkomisji inwal. nie znaleźli tego pełnego zrozumienia w wielu zasadniczych kwestjach inwalidzkich, któreby niejedno zło usunęły. Pocieszającym faktem jest, że p. poseł Heller, reprezentant naszej organizacji na terenie parlamentarnym nie bawił się w żadną demagogję, lecz, że jego wszelkie wysiłki w formie wniosków zdążały i zdążają nadal do znacznego polepszenia bytu szerokich mas inwalidzkich, za co należy się mu szczególne uznanie ze strony ogółu inwalidów wojen. Nasza organizacja wytęży wszystkie swoje siły, aby wnioski nowelizacne do ustawy inwalidzkiej wniesione przez p. posła Z. Hellera w imieniu naszej organizacji były zrealizowane, i aczkolwiek wiemy, że niejeden wniosek upadnie, to jednak będziemy nadal walczyli o nasze słuszne postulaty i tak długo, dopóki nie znajdziemy zrozumienia u tych czynników, które mają obecnie głos w związku z nowelizacją ustawy inwalidzkiej. Ogół ofiar wojen. musi być przygotowany jeszcze na niejedną niespodziankę i dlatego jest wskazanem, aby wszystkie nasze organizacje broniły wytrwale z całą siłą naszych postulatów w każdej chwili, które są kardynalnym warunkiem bytu ofiar wojen.

W związku z tem podajemy **wnioski nowelizacyjne wniesione przez p. posła Z. Hellera w imieniu Zjednoczenia ZŻIWS. R. P. do ustawy inwal. a to:**

Do art. 1.

1) Punktowi c) nadać brzmienie:
„pozostali po wojskowych zaginionych, po poległych i zmarłych bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojen.“

Do art. 2.

2) Ustępowi 1. nadać brzmienie:
„za inwalidów wojennych uważa się osoby, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia w czasie służby wojskowej“,
a nadto dodać po punkcie d) punkt c):
„związek przyczynowy między uszkodzeniem zdrowia względnie śmierci a służbą wojsk. uważa się za stwierdzony, o ile zachodzi prawdopodobieństwo i w tych wypadkach, w których dostarczono tylko dowód prawdopodobieństwa, że inwalida nabawił się tego uszkodzenia na skutek służby wojsk. Pogorszenie już istniejącej choroby lub kalectwa na skutek służby wojskowej należy traktować z uszkodzeniem nabytem wskutek służby wojsk.“

Do art. 3.

3) Na końcu dodać zdanie następującej treści:
„za wdowy są też uważane tak zwane wdowy rytualne, które w byłym zaborze austr. zawarły ze swoimi mężami śluby wedle żydowskiego obrządku religijnego i których małżeństwa zostaną stwierdzone na podstawie zaświadczenia przynależnej władzy rabinackiej a w braku takiegoż sądownie na podstawie zeznań zaprzysiężonych świadków“.
w punkcie a) dodać słowa: „lub wdowiec“,
Po punkcie e) dodać: punkt f) „pasierby i wychowankowie utrzymywani przez zmarłego“.
Dodać: punkt g) „dziadków w wypadkach, gdy rodzice nie korzystają z zaopatrzenia rodzicielskiego“.

Do art. 4.

4) Do punktu c) dodać: „i pośmiertna“.

Do art. 7.

5) Na końcu ustępu 2. dodać: „przyczem wysokość zaopatrzenia na podstawie tego rozstrzygnięcia stosuje się od daty orzeczenia komisji rewizyjnolekar., względnie od 1 dnia miesiąca następującego po zgłoszeniu roszczeń, gdy chodzi o pierwszo-razowe ustalenie stopnia niezdolności zarobkowej inwalidy“.

Do art. 8.

6) Zasadnicza renta zupełnego inwalidy (100%) wynosi 150 zł mies. Inwalidzi i pozostali otrzymują ponadto wszelkie dodatki i zasiłki jakie otrzymują urzędnicy państwowi stopnia XII. z powodu podwyższenia się wysokości kosztów utrzymania".

art. 10.

7) Pozostawić w obecnem brzmieniu. (Uwaga: ponieważ inne projekty nowelizacyjne zdążały do przyznawania tego inwalidom ponad 35% niezdolności zarobkowej i do zawodowych wojskowych".

Art. 11.

8) otrzymuje następujące brzmienie: „renta zasadnicza wraz z dodatkami kwalifikacyjnemi, dodatkami dla ciężko poszkodowanych i dodatkami ekonomicznymi stanowi pełną rentę inwalidzką".

Do art. 13.

9) W ust. 1) w zdaniu pierwszem po słowie „inwalidach" dodać słowa „i wdowach".
W zdaniu 2 zamiast słowa: „jednomiesięcznej" dodać słowo „trzymiesięcznej".
Na wypadek odrzucenia tej poprawki należy wstawić nowy art. w następującem brzmieniu: „ponadto przysługuje pozostałym po inwalidach i wdowach wojen. jak i zmarłych, lub zaginionych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojsk., zapomoga pośmiertna równająca się dwumiesięcznej pełnej rencie zupełnego inwalidy wojen."

Do art. 14.

10) W ustępie b) zamiast „conajmniej dwa lata" wstawić słowa „conajmniej jeden rok".
A ponadto ustęp ostatni ma brzmieć: wdowa zdolna do pracy otrzymuje 40% pełnej renty zupełnego inwalidy, wdowa niezdolna do pracy otrzymuje 50%, o ile ukończyła 50-ty rok życia, albo ma na wychowaniu przynajmniej jedno dziecko niżej lat 15 tu, lub nie może zarabiać ½ przeciętnego zarobku — względnie 70% o ile ukończyła lat 60 lub nie może zarabiać ⅓ zarobków zdrowej kobiety w danym zawodzie i w danej miejscowości".

Do art. 15.

11) Zamiast „całorocznej" wstawić: „trzyletniej".

Do art. 17.

12) Zamiast cyfry „30%" wstawić „50%".

Do art. 19.

14) Wstawić po słowach: „sieroty" słowo „i półsieroty".

Do art. 20.

14) Zamiast „30%" wstawić „50%" a zamiast „20%" wstawić „30%".
Ostatni ustęp ma brzmieć: „jako niezdolnych do zarobkowania uważa się osoby płci męskiej z przekroczeniem 60 tego roku życia płci żeńskiej z przekroczeniem 50 tego roku życia".

Do art. 21.

15) Po słowie „pozostałym" wstawić słowa: „z wyjątkiem rodziców względnie dziadków".

Do art. 24.

16) Artykułowi temu nadać brzmienie: „uprawnieni do zaopatrzenia mogą w każdym czasie dochodzić swoich praw".
(Na wypadek utrzymania się zasady prekluzyjności proponuje zmianę: „obecny czasokres rejestr. i zgłoszenia pretensji przedłużyć do końca 1931 roku".
Na końcu zaś dodać następujące ustępy: „osoby, uprawnione do zaopatrzenia na podstawie art. 2 i 3, mogą dochodzić swych praw przed upływem 3 ch lat od chwili zaistnienia okoliczności, wymaganych w tymże art. Pozostali po zaginionych mogą dochodzić swoich praw w każdym czasie".
Ponadto dodać: „otrzymują zaopatrzenie od 1 następnego miesiąca po dniu zgłoszenia pretensji".

Do art. 25.

17) W ustępie przedostatnim dodać słowa: w tym jednak wypadku nie traci praw leczenia i protezowania".

Do art. 26.

18) W ustępie oznaczonym lit. d) dodać: „do stwierdzenia wysokości dochodu służyć może tylko prawomocne rozstrzygnięcie władzy skarbowej odwoławczej".
Ustępowi ostatniemu nadać brzmienie: ciężko poszkodowani IX i X kategorji, jak i zupełnie ociemniali nie tracą renty bez względu na ich dochody". W ustępie f) zamiast słowa „dwukrotnie" wstawić „trzykrotnie".

Do art. 28.

19) Ustępowi 1) nadać brzmienie: „pełna renta przysługująca inwalidzie lub wdowie wraz z dodatkiem kwalifikacyjnym ale z wyjątkiem dodatku ekonomicznego".
Przed ostatniem zdaniem dodać: „wdowa może korzystać tylko z częściowej kapitalizacji renty do wysokości nie przekraczającej dwuletniego jej zaopatrzenia".

Do art. 29.

20) W ustępie 3 zamiast słowa: „dwuletniego" wstawić słowo „trzyletniego".
Przed ustępem ostatnim dodać nowy ustęp w następującem brzmieniu: „inwalida lub wdowa uprawnieni są do każdorazowego zwrotu sumy, uzyskanej z kapitalizacji renty w czasokresie dwuletnim od jej uzyskania, uzyskując temsamem normalne swe uprawnienie do renty. Przy zwrocie potrąca się z tej kwoty sumę rent, jakąby inwalida lub wdowa byli w tym czasokresie otrzymali z obliczeniem odsetek w wysokości oznaczonej corocznie przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej".
Po słowie: „mnożąc" w ustępie pierwszym, wstawić „8-mio miesięczne" zamiast „6 ciomiesięczne".

Do art. 32.

21) Słowa „oraz ich rodziny“ przekreślić.

Do art. 33.

22) Ustępowi 1 nadać brzmienie: „inwalida wojenny ma prawo do korzystania na koszt Państwa z pomocy lekarskiej, środków i zakładów leczniczych, o ile stwierdzonem zostanie, że choroba jego lub okaleczenie znajduje się w związku przyczynowym z odbytą służbą wojsk., lub gdy choroba została pośrednio wywołana przez wyżej wymienioną chorobę lub okaleczenie. Za czas pobytu w zakładzie leczniczym do 4-ch tygodni koszt utrzymania ponosi Skarb Państwa.
W ustępie 2 zamiast „10%“ wstawić „33%“.

Do art. 34.

23) Na końcu dodać: „prawo do korzystania z pomocy lekarskiej na koszt Państwa przysługuje również pozostałym jak i członkom rodziny inwalidy wojennego“.

Wstawić nowy art. 35.

24) W brzmieniu dawnego art. 35 ustawy z dnia 18 marca 1921.

Do art. 37.

25) Dodać ustęp 2 w następującem brzmieniu: w wypadku zabiegów chirurgicznych zagrażających życiu, inwalida mimo odmowy zgody nie traci prawa do renty wyższej“.

Do art. 46.

26) Przekreślić słowa: „lub zaniedbującemu je“.

Do art. 49.

27) Dodać nowy ustęp w następującem brzmieniu: „osoby ociemniałe pobierające zaopatrzenie na mocy niniejszej ustawy, otrzymują zawsze dodatek na pielęgnację“.

Do art. 50.

28) W ustępie 1 zamiast słów: „mają prawo do zwrotu kosztów“ wstawić słowa: „mogą do 2-ch miesięcy dochodzić praw do zwrotu kosztów“.

Do art. 53.

29) Dodać w 2 ustępie po słowie „wojennych“ słowo „i sierotom“.

Do art. 54.

30) Dodać nowy ustęp o treści następującej: „przy wydziałach inwalidzkich wszystkich instancji mają powstać biura pośrednictwa pracy, które na podstawie rejestracji wolnych miejsc pracy i posad w urzędach i przedsiębiorstwach państwowych, samorządowych i komunalnych, jak i inwalidów, szukających zatrudnienia mają kierować realizacją powyższego postanowienia“.

Do art. 55.

31) Przy końcu art. dodać ustęp: „przedsiębiorstwa i urzędy państwowe, samorządowe i komunalne są zobowiązane do zatrudnienia na każde 50 robotników i pracowników przynajmniej 2-ch inwalidów wojen., z tego przynajmniej jednego inwalidę ciężko poszkodowanego“.

Wstawić nowy art. 55 a.

32) „Czasokres do wnoszenia odwołań przeciwko orzeczeniom w sprawach wynikających z niniejszej ustawy ma wynosić dni 60“.

Do art. 58.

33) Przekreślić słowa: „Min. Spraw Wojskowych i Min b. Dzielnicy pruskiej“.

Pożyczki dla inwalidów wojennych

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wydało zarządzenie w sprawie umożliwienia inwalidom wojen. uzyskanie pożyczek na zakładanie, względnie rozbudowę warsztatów pracy na roli, w rzemiośle, przemyśle, względnie handlu (łącznie z koncesjami monopolowemi), co umożliwi szerokim rzeszom inwalidzkim ugruntowanie sobie egzystencji. Inwalidzi ubiegający się o te pożyczki, winni przestrzegać dokładnie przepisów co do sposobu ubiegania się o te pożyczki, jak również dążyć do tego, aby terminy spłaty pożyczek były z jaknajwiększą skrupulatnością dotrzymywane, gdyż odbieganie od ustalonych zasad w poniżej podaokólniku pociąga następnie za sobą przykre skutki dla nym samych zainteresowanych jak i dla ogółu inwalidów wojennych.

Zarządzenie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, jak i przepisy o udzielaniu pożyczek podajemy niniejszem w całości w odpisie do wiadomości:

Ministerstwo
Pracy i Opieki Społecznej

Warszawa, dn. 31 marca 1930.

Nr. 2951/30 O. V.

Sprawa: zarządzenia w związku z działalnością Inwalidzkiego Kredytowego Funduszu Gospodarczego przy P. B. R.

Do
Panów Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

OKÓLNIK Nr. 647.

W celu ułatwienia inwalidom wojennym zakładania względnie rozbudowy **warsztatów pracy na roli, w rzemiośle, w przemyśle,** względnie w handlu (łącznie z koncesjami monopolowemi) został przez Ministra Skarbu uruchomiony w administracji państwowego Banku Rolnego Inwalidzki Kredytowy Fundusz Gospodarczy, **w kwocie 2,000.000 zł.**

Równocześnie został zlikwidowany kredyt na dotacje zwrotu dla inwalidów wojennych na cele produkcyjne, wynoszący 500.000 zł., przeznaczony jedy-

nie na uruchomienie, względnie rozbudowę przedsiębiorstw koncesyjnych.

Czynności związane z udzielaniem pożyczek z Inwalidzkiego Kredytowego Funduszu Gospodarczego, działającego na zasadzie statutu, zatwierdzonego przez Ministra Skarbu pismem z dnia 8/VII 1929 r. N. D. III. 7318/6/29, zostały uregulowane „Przepisami o udzielaniu pożyczek z Inwalidzkiego Kredytowego Funduszu Gospodarczego“.

Przesyłając w odpisie do wiadomości i zastosowania wymienione „Przepisy“, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zarządza co następuje:

I. P. P. Wojewodowie **Krakowski, Poznański, Śląski oraz P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy** zechcą, każdy w swoim zakresie terytorjalnym:

1) Wydelegować przedstawicieli Urzędów Wojewódzkich (Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy) do składu Komitetów Pożyczkowych przy Oddziałach Państwowego Banku Rolnego **w Krakowie, Poznaniu, Katowicach, Warszawie** zgodnie z p. 2 ustępu VIII go wymienionych „Przepisów“;

2) **mianować członkami wspomnianych Komitetów — przedstawicieli inwalidów wojennych w sposób analogiczny ze sposobem mianowania przedstawicieli inwalidów wojennych do Inwalidzkich Komisyj Odwoławczych,** wskazanym w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 20/II 1930). (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 170).

Ustalenie ilości miesięcy okresu, przez który kolejno mają wchodzić inwalidzi wojenni w skład Komitetów (przewidzianego dla I. K. O. w § 4 powołanego Rozporządzenia) pozostawia się swobodnej decyzji P. P. Wojewodów i P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy, z tem zastrzeżeniem, że przedstawicielowi najstarszej i liczebnie największej organizacji inwalidzkiej, t. j. Związkowi Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej należy przyznać pierwszeństwo w kolejności udziału, na okres czasu dwa razy dłuższy, niż wyznaczony dla każdego z przedstawicieli innych organizacyj.

P. P. Wojewodowie Krakowski, Poznański i Śląski, P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy podadzą do wiadomości Państwowego Banku Rolnego nazwiska przedstawicieli wyznaczonych w myśl powyższych zarządzeń.

II. P. P. Wojewodowie, P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy zechcą zarządzić, by powiatowe władze administracji ogólnej, bez względu na to, czy posiadają Referaty Spraw Inwalidów Wojennych:

a) przyjmowały podania o pożyczki z Inwalidzkiego Kredytowego Funduszu Gospodarczego, sporządzone według wzoru, załączonego przy niniejszym okólniku,

b) kompletowały załączniki do podań, przewidziane w ustępie XXIII „Przepisów o udzielaniu pożyczek“, sporządzone według wzorów również załączonych przy niniejszym okólniku;

c) uzupełniały podania opinją, czy petenci zasługują na udzielenie pożyczki,

d) przesyłamy podania do Komitetów Pożyczkowych przy Oddziałach Państwowego Banku Rolnego,

e) prowadziły ewidencję inwalidów wojennych, korzystających z pożyczek z Inwalidzkiego Kredytowego Funduszu Gospodarczego oraz kontrolę nad ich użyciem.

Podania o pożyczki, składane powiatowym władzom administracji ogólnej na terenie województw:

a) warszawskiego i m. st. Warszawy, łódzkiego, lubelskiego, kieleckiego, białostockiego, poleskiego, nowogródzkiego, wileńskiego i wołyńskiego powinny być przesyłane do Komitetu Pożyczkowego przy oddziale Państwowego Banku Rolnego w Warszawie;

b) poznańskiego i pomorskiego — do Komitetu Pożyczkowego przy oddziale Państwowego Banku Rolnego w Poznaniu;

c) krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego — do Komitetu Pożyczkowego przy oddziale Państwowego Banku Rolnego w Krakowie;

d) śląskiego — do Komitetu Pożyczkowego przy Oddziale Państwowego Banku Rolnego w Katowicach.

W związku z powyższem P. P. Wojewodowie, P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy zechcą polecić, by sprawy, związane z udzielaniem pożyczek z Inwalidzkiego Kredytowego Funduszu Gospodarczego, były załatwiane w czasie najkrótszym ewentualnie odręcznie.

III. P. P. Wojewodowie, P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy prześlą Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej sprawozdanie z wykonania zarządzeń, zawartych w niniejszym okólniku.

Równocześnie Ministerstwo uchyla moc obowiązującą okólników Nr. 525 (pismo Nr. 3780/O. III) z dnia 26. IV 1927 r. Nr. 537 (pismo Nr. 6889/O. III) z dnia 15/VII. 1927 r, Nr. 551 (pismo Nr. 10629/O. III) z dnia 25/XI 1927 r. — z tem zastrzeżeniem, że to uchylenie nie dotyczy podań o pożyczki na koncesje monopolowe, wniesionych do Państwowego Banku Rolnego przed datą niniejszego okólnika, względnie przed tąże datą zwróconych przez tenże Bank powiatowym władzom administracji ogólnej w celu uzupełnienia.

Minister *A. Prystor.*

S. O.

Zał. do okólnika Nr. 647 Wzór Nr. 1.

Wolne od opłaty stemplowej na podstawie art. 141 p. 13 u. o. s.

Starostwo
w . . . .

. . . . dnia . . . 193 r.

Inwalidzki Kredytowy
Fundusz Gospodarczy

Inwalidy wojennego . .
. . . .
zam. w . . . . .
gminie . . . . .
powiatu . . . . .
województwa . . . .
poczta . . . . .

Do
Państwowego Banku Rolnego
Oddział w . . .
przez Starostwo w . . . .

Niżej podpisany inwalida wojenny . . . .
w . . . gm. . . . . pow. . . . .
prosi o udzielenie pożyczki z Inwalidzkiego Kredytowego Funduszu Gospodarczego . . . . .
. . . .
w wysokości zł . . (słownie . . . .)
w celu ułatwienia mu (podać cel szczegółowo) . .
. . . .

Jako poręczycieli podaje:
1) (nazwisko i imię) . . . . . .
zam. w . . . .
2) (nazwisko i imię) . . . .
zam. w . . . .

Przedkładając na załączonych formularzach:

1) zaświadczenie Starostwa o posiadaniu książki inwalidzkiej,
2) informacje Urzędu Skarbowego Akcyz i Monopolów o posiadaniu koncesji,
3) opinje Urzędu Skarbowego Podatkow i Opłat Skarbowych o poręczycielach,
4) informacje Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych o stanie majątkowym, ubiegającego się o pożyczkę, prosi o przesłanie wraz z załącznikami i opinją Starostwa do Oddziału Państwowego Banku Rolnego w . . . . .

(Podpis)

(Data) załącz.

S. O.

Zał. do okólnika Nr. 647. Wzór Nr. 2.

Wolne od opłaty stemplowej na podstawie ust. 157. u. o. s.

Starostwo
w . . .

. . . . dnia . . . . 193 r.

Inwalidzki Kredytowy
Fundusz Gospodarczy

Do
Państwowego Banku Rolnego
Oddział w . . . .

Zaświadczenie.

Zaświadcza się, że . . . . posiada książke inwalidzką Nr. . . wystawioną przez P. K. U. w . . . . Starostwo (referat spraw inwalidów wojeunych) w . . . L. . . . . z dnia . . 19 . r. dokument, stwierdzający, że jest inwalidą wojennym . . . . i że utracił . . % zdolności do pracy zarobkowej na stałe (czasowo) według orzeczenia z ważnością do . . . .

Poszkodowanie na zdrowiu, względnie kalectwo, polega na . . . .

Petent zasługuje (nie zasługuje) na udzielenie pożyczki . . . . . (podać uzasadnienie) . . . .

(Podpis Starosty)

S. O.

Zał. do okólnika Nr. 647. Wzór Nr. 3.

Wolne od opłaty stemplowej na mocy art. 154 ustęp 2-gi.

Urząd Skarbowy Akcyz i
Monopolów Państwowych
w . . . .

Inwalidzki Kredytowwy
Fundusz Gospodarczy

Do
Państwowego Banku Rolnego
Oddział w . . . . .

Informacje o posiadaniu koncesji.

1). Imię i nazwisko inwalidy wojennego . . .
2). Rodzaj koncesji posiadanej przez inwalidę . .
3). Nazwa urzędu, który udzielił koncesji . . . .
4). Koncesję udzielono dnia . . . do L. .. .
5). Czy petent wykonuje koncesję . . . .
6). Wykazany dochód z koncesji za rok ubiegły . .

Data . . . .

Podpis urzędu skarbowego
. . . .

(pieczęć)

S. O.

Urząd Skarb. Podat. i opłat Skarbowych — Zał. do okól. Nr. 647. Wzór Nr. 4.

Inwalidzki Kredytowy
Fundusz Gospodarczy

Wolne od opłaty stemplowej na podstawie art. 141. p. 13 u. o. s.

Do Państwowego Banku Rolnego
Oddział w . . . . . .

Opinja o stanie majątkowym inwalidy wojennego ubiegającego się o pożyczkę.

1), Nazwisko i imię petenta . . . . .
2). miejsce zamieszkania w . . gm. . . pow. . . . . . woj. . . . . . .
3). stan rodziny petenta . . . . . .
4). rodzaj posiadanej koncesji . . czy uruchomiona . . . .
5). czy uprawia rzemiosło . . . . . .
6). czy prowadzi przedsiębiorstwo (przemysłowe, handlowe) . . . . wykazany dochód z przedsiębiorstwa za rok ubiegły . . . .
7). czy posiada grunt (gdzie, obszar) . . .
8). czy posiada budynek (gdzie i jaki) . . .
9). „ „ inwentarz żywy (jaki) . . . .
10). czy może pożyczkę spłacać z dochodów innych, niż osiągane na roli*). . . . . . .

S. O.

Zał. do okólnika Nr. 647. Wzór Nr. 5.

Wolne od opłaty stemplowej na mocy art. 154 ustęp 2 u. o. s.

Urząd Skarbowy Podatków
i Opłat Skarbowych
w . . . .

Inwalidzki Kredytowy
Fundusz Gospodarczy

Do
Państwowego Banku Rolnego
Oddział w . . . .

*) wypełnić tylko w odniesieniu do ubiegających się o pożyczkę na kupno roli.

Informacje o Poręczycielach.

I.

1). Nazwisko i imię poręczyciela . . . . .

2). Za kogo ręczy . . . .
(imię nazwisko i adres)

3). miejsce zamieszkania . . . .
(gmina, powiat, województwo)

4). Stan rodzinny poręczyciela . . . . .

5). Zawód wzgl. zajęcie . . . .
(miejsce wykonania)

6). Majątek poręczyciela . . . .
(obszar gruntów i ich jakość, ilość
i jakość budynków, inwentarz żywy
i martwy rodzaj i wielkość przedsiębiorstwa itp.)

7). Kwota ustalonego ogólnego dochodu . . .
czystego za ostatni rok podatkowy.

8). Kwota ustalonego obrotu za ostatni
rok podatkowy . . . .

II.

1). Nazwisko i imię poręczyciela . . . . .

2). Za kogo ręczy . . . .
(imię, nazwisko i adres)

3). Miejsce zamieszkania . . . .
(gmina, powiat, województwo)

4). Stan rodzinny poręczyciela . . . . .

5). Zawód wzgl. zajęcie . . . .
(miejsce wykonywania)

6). Majątek poręczyciela . . . .
(obszar gruntów i ich jakość‘ ilość
i jakość budynków, inwentarz żywy
i martwy, rodzaj i wielkość przedsiębiorstwa itp.)

7). Kwota ustalonego ogólnego dochodu . . .
czystego za ostatni rok podatkowy

8). Kwota ustalonego obrotu za . . . . . .
ostatni rok podatkowy

. Data . . . .

Naczelnik Urzędu

. . . . . .

podpis

Pieczęć.

Przepisy o udzielaniu pożyczek z inwalidzkiego kredytowego funduszu gospodarczego.

S. O. **Odpis.**

I. W myśl Statutu załączonego do pisma Pana Ministra Skarbu z dn. 8/VII 1929 r. Nr. D. III. 7318/6/29, inwalidzki kredytowy fundusz gospodarczy przeznaczony jest na pożyczki zwrotne dla inwalidów wojennych na założenie warsztatów pracy na roli, w rzemiośle, w przemyśle, względnie w handlu oraz na ich rozbudowę; fundusz ten stanowi kapitał obrotowy administrowany przez P. B. R. uzupełniany wpływami ze zwrotu oraz oprocentowania udzielanych pożyczek, podlegający zwrotowi Skarbowi Państwa najdalej w roku 1934.

II. Rozdział kredytu należy do Głównego Komitetu Pożyczkowego przy Państwowym Banku Rolnym. Przyznawanie pożyczek i zabezpieczanie ich należy do kompetencji Komitetów Pożyczkowych przy Oddziałach Państwowego Banku Rolnego w Warszawie, Krakowie, Katowicach i Poznaniu.

III. W skład Głównego Komitetu Pożyczkowego wchodzą:

1) przedstawiciel Ministra Skarbu, jako przewodniczący,

2) przedstawiciel Ministra Pracy i Opieki Społecznej jako zastępca przewodniczącego,

3) przedstawiciel Państwowego Banku Rolnego,

4) przedstawiciel inwalidów wojennych, wyznaczony przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

IV. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków Głównego Komitetu Pożyczkowego, przyczem do ważności uchwał konieczny jest udział w posiedzeniu 3 ch członków Komitetu, w tem delegat Ministra Skarbu lub Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

W razie równości głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego,

V. Posiedzenia Głównego Komitetu Pożyczkowego odbywają się w lokalu Państwowego Banku Rolnego w Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej 50, i zwoływane są na wniosek Państwowego Banku Rolnego w miarę istotnej potrzeby.

VI. Uchwały Głównego Komitetu Pożyczkowego zapisywane są do specjalnej księgi protokułów i podpisywane przez wszystkich członków obecnych na posiedzeniu.

Referowanie spraw na posiedzeniach Głównego Komitetu Pożyczkowego i prowadzenie księgi protokułów z posiedzeń powierzone jest Państwowemu Bankowi Rolnemu.

VII. Do zakresu czynności Głównego Komitetu Pożyczkowego należy:

a) rozdział sum inwalidzkiego kredytowego funduszu gospodarczego na poszczególne Komitety Pożyczkowe przy Oddziałach Banku w Warszawie, Krakowie, Katowicach i Poznaniu,

b) ustalenie szczegółowych przepisów udzielania pożyczek, sposobu kontroli nad ich zużyciem oraz terminów, w jakich winny odbywać się posiedzenia Komitetów Pożyczkowych przy Oddziałach Banku,

c) rozpatrywanie i wydanie ostatecznej decyzji w sprawach sprzeciwów, zgłoszonych przez przedstawicieli władz państwowych w stosunku do uchwał Komitetów Pożyczkowych,

d) decyzje w sprawach likwidacji spraw pożyczkowych z funduszu zł. 500.000 na dotacje zwrotne dla inwalidów wojennych.

VIII W skład Komitetu Pożyczkowego przy Oddziałach P. B. R. wchodzą:

1) przedstawiciel Izby Skarbowej (Wydziału Skarbowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach), jako przewodniczący,

2) przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego, jako zastępca przewodniczącego,

3) przedstawiciel Oddziału P. B. R. tudzież

4) przedstawiciel inwalidów, mianowany przez Wojewodę, po wysłuchaniu opinji lokalnych organizacyj inwalidzkich, w sposób, ustalony przez Min. Pracy i Opieki Społecznej.

IX. Uchwały Komitetu Pożyczkowego zapadają zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, przyczem do ważności uchwał konieczny jest udział w posiedzeniu 3-ch członków Komitetu, w tem przedstawiciela Izby Skarbowej lub Urzędu Wojewódzkiego.

W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

X. Przedstawiciele władz państwowych, wchodzących w skład Komitetu mają prawo zgłoszenia sprzeciwu od uchwał Komitetu Pożyczkowego; w takich wypadkach zapadła uchwała podlega rozpatrzeniu przez Główny Komitet Pożyczkowy, który orzeka w danej sprawie ostatecznie.

XI. Posiedzenia Komitetu Pożyczkowego odbywają się w lokalu P. B. R. raz na miesiąc w miarę napływu podań o pożyczki i zwoływane są przez Dyrektorów Oddziałów P. B. R. po porozumieniu z przewodniczącym Komitetu, a w razie jego nieobecności z zastępcą przewodniczącego. Uchwały Komitetu Pożyczkowego winny być protokułowane do specjalnej księgi i podpisywane przez wszystkich członków obecnych na posiedzeniu; referowanie spraw na posiedzeniach Kom. Pożyczk. i prowadzenie księgi uchwał jest powierzone jednemu z urzędników P. B. R.

XII. Do zakresu czynności Komitetu Pożyczkowego należy:

a) przyznawanie pożyczek z określeniem warunków ich udzielania;

b) ustalenie sposobu zabezpieczania pożyczek;

c) decydowanie o przedterminowem ściągnięciu pożyczek, nieprzewidzianem w przepisach;

d) likwidacja pożyczek, udzielonych z funduszu na dotacje zwrotne dla inwalidów wojennych.

XIII. Wysokość pożyczki dla jednego inwalidy wojennego nie może przekraczać 3.000 zł.

XIV. Pożyczki udzielane będą na skrypty dłużne lub weksle, których zabezpieczenie winno wyrażać się w jednej z następujących form:

1) zabezpieczenie hipoteczne,

2) solidarna poręka niemniej niż dwóch osób majątkowo odpowiedzialnych uznana przez Komitet Pożyczkowy za dostateczną,

3) zabezpieczenie towarowe,

4) żyro niemniej niż dwóch osób majątkowo odpowiedzialnych, uznane przez Komitet Pożyczkowy za dostateczne.

XV. Pożyczki będą oprocentowane w wysokości 3 do 5% w stosunku rocznym w zależności od przeznaczenia pożyczki, przyczem:

a) dla pożyczek na założenie warsztatów pracy na roli, w przemyśle, rzemiośle, wzgl. handlu stopa procentowa wynosić będzie 3 od sta rocznie,

b) na rozbudowę ewent. rozwój już istniejących warsztatów pracy lub zakup towarów 4 od sta rocznie,

c) pożyczki na cele wymienione wyżej w p. a) i b), w razie stwierdzenia przez urzędy skarbowe ewent. władzę administracyjną I ej instancji, że petent posiada majątek i posiada dochody, zapewniające normalne prosperowanie warsztatu pracy, — podlegać będą oprocentowaniu w wysok. 5 od sta rocznie.

XVI. Od norm oprocentowania pożyczek, wymienionych wyż. w Dz. X niniejszych przepisów, przypadać będzię — 2% na rzecz P. B. R. tytułem zwrotu kosztów administracyjnych.

XVII. **Odsetki na rzecz skarbu Państwa płatne będą z góry w okresach sześciomiesięcznych** przy realizacji pożyczki, a następnie w terminie płatności odpowiedniej raty kapitałowej.

Dodatek administracyjny na rzecz Banku w wysokości 2% w stosunku rocznym, pobierany będzie zgóry jednorazowo przy realizacji pożyczki za cały okres czasu, na jaki pożyczka została przyznana.

XVIII. O terminach zwrotu pożyczek decyduje każdorazowo Komitet Pożyczkowy z zachowaniem następujących zasad:

a) **termin zwrotu pożyczek nie może przekraczać okresu 2-letniego od daty płatności I-szej raty zaciągniętej pożyczki,**

b) **spłata pożyczek udzielonych na uruchomienie względnie rozwój warsztatów w rzemiośle, przemyśle i handlu winna odbywać się w ratach miesięcznych, przyczem termin płatności I-szej raty przypadać będzie w 3 miesiące od daty realizacji pożyczki,**

c) **spłata pożyczek, udzielonych na założenie warsztatu pracy na roli oraz ich rozbudowę, winna następować w ratach półrocznych, płatnych 1-go kwietnia i 1-go października, przyczem termin płatności I-szej raty przypadać będzie najbliższego 1 kwietnia lub 1 października, jaki nastąpi po upływie pół roku od daty realizacji pożyczki.**

XIX. Termin zużycia przez dłużnika pożyczki nie noże przekraczać okresu 3 ch miesięcy od daty realizacji, za wyjątkiem pożyczek udzielonych na budowę, dla których termin zużycia ustala każdorazowo Komitet Pożyczkowy.

XX. **Pożyczka staje się natychmiast płatna bez względu na ustanowiony termin jej spłaty, w razie stwierdzenia, że dłużnik:**

1) **nie zużył jej na cel właściwy,**

2) **zalega ze spłatą 3-ch rat kapitałowych,**

3) **gdy z jakichkolwiek powodów warsztat pracy, na którego uruchomienie czy też rozwój uzyskał pożyczkę — zaprzestał prowadzić,**

4) **w razie skierowania przez osoby trzecie egzekucji do mienia dłużnika.**

XXI. O wypłaceniu pożyczek Państwowy Bank Rolny powiadamia właściwe władze administracyjne I-ej instancji w celu ułatwienia tymże prowadzenia ewidencji inwalidów wojennych, którzy korzystali z pożyczek z inwalidzkiego Kredytowego funduszu gospodarczego oraz kontroli nad ich zużyciem.

XXII. Od nieuiszczonej przez dłużnika do 15 tu dni od terminu płatności jakiejkolwiek raty pożyczki pobierane będą przez Państwowy Bank Rolny na rzecz funduszu odsetki zwłoki w wysokości 1% miesięcznie od całej zaległej sumy, licząc każdy rozpoczęty miesiąc zwłoki jako cały.

W wypadku, o ile dłużnik przed terminem płatności raty złoży podanie o prolongatę, które po terminie płatności zostanie załatwione przychylnie, odsetek zwłoki za przeterminowany okres czasu nie pobiera się; o ile natomiast dłużnik złoży podanie o prolongatę po terminie płatności raty, które następnie zostanie załatwione przychylnie odsetki zwłoki winny być pobrane do dnia złożenia podania, licząc każdy rozpoczęty miesiąc zwłoki jako cały.

Poza wymienionemi wyżej wypadkami, od wszystkich wpłat dokonanych w 15 dni po terminie ich płatności, winny być pobrane odsetki zwłoki.

XXIII. **Komitet Pożyczkowy przyznaje pożyczki na zasadzie podań, wnoszonych w/g ustalonego formularza przez inwalidów wojennych do P. B. R., za pośrednictwem władz administracyjnych I-szej instancji.**

Podania powinny zawierać:

a) wskazanie celu, dla którego potrzebna jest pożyczka, oraz sposobu jej zużycia,

b) dane o posiadanym przez petenta majątku oraz wskazanych przez niego poręczycieli,

Do podania winny być załączone następujące załączniki na ustalonych formularzach;

1) odpis książeczki inwalidzkiej lub zaświadczenia władzy administracyjnej I ej instancji, że petent posiada książkę inwalidzką z podaniem numeru tejże oraz daty wystawienia i wymienieniem urzędu, który ją wystawiał,

2) informacje urzędu skarbowego o posiadaniu przez petenta koncesji, względnie przedsiębiorstwa przemysłowego, lub handlowego,

3) opinja Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych o stanie majątkowym (ewent. i moralnym) petenta oraz wskazanie wysokości pożyczki, na jaką proszący zasługuje.

W opinji o petencie proszącym o pożyczkę na założenie warsztatu pracy na roli, winno być również wskazane źródło dochodu, z którego petent będzie czerpał gotówkę na spłacenie długu.

4) informacje o poręczycielach, wydane przez Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych.

Prócz wymienionych wyżej załączników do podań o pożyczki z inwalidzkiego kredytowego funduszu gospodarczego **Państwowy Bank Rolny może żądać**, zależnie od celu na jaki pożyczka ma służyć, przedłożenia jeszcze innych dokumentów, jak: zezwolenia O. U. Z. na kupno ziemi, orjentacyjnego kosztorysu zamierzonych inwestycyj, wyciągu z wykazu hipotecznego i t. p.

Udowodnienie związku przyczynowego

kalectwa (cierpienia) inwalidów wojennych ze służbą wojskową.

Przy poprzedniej rejestracji inwal. wojen. zgłaszających pretensje do zaopatrzenia inwalidzkiego obowiązywały instukcje zawarte w Dz. R. Wojsk. Nr. 7 i 31/1922. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej przy przejęciu agend inwalidzkich od Ministerstwa Spraw Wojskowych uznało jednak, że przepisy zawarte w wyżej cytowanych Dziennikach Rozkazów Wojskowych nie wyczerpują należycie spraw odnośnie do tych inwalidów wojen., którzy zbraku dokumentów wojskowych stwierdzających związek przyczynowy kalectwa (cierpienia) ze służbą wojsk. powołują się na naocznych świadków odnośnie do nabycia kalectwa (cierpienia) wskutek i podczas służby wojsk. Z tego powodu Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wydało szczegółowe instrukcje w tym względzie, które poniżej w odpisie umieszczamy:

Ministerstwo
Pracy i Opieki Społecznej

Warszawa 12 marca 1930

Nr. 2034/0. V.

Zeznania świadków i zaświadczenia władz administracji ogólnej odnośnie związku przyczynowego pomiędzy uszkodzeniem zdrowia a służbą wojskową osób, roszczących pretensje do zaopatrzenia inwalidzkiego. —

Do
Panów Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy

PISMO OKÓLNE

W sprawie dowodu ze świadków na istnienie związku przyczynowego pomiędzy uszkodzeniem zdrowia a służbą wojskową osób, roszczących pretensje do zaopatrzenia na zasadzie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych, jak również w sprawie zaświadczeń władz administracji ogólnej, przewidzianych w § 4 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa Spraw Wojskowych, Minista Skarbu, i Minista Pracy i Opieki Społecznej z dnia 10 stycznia 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 20, poz. 132) w brzmieniu rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych, Ministra Skarbu, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Spraw Zagranicznych i Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 lipca -1929 r. (Dz. U. R. p. Nr. 53, poz. 429) — Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wyjaśnia i zarządza, co następuje:

1. W celu stwierdzenia związku przyczynowego między uszkodzeniem zdrowia a służbą wojskową — władza może spowodować zbadanie świadków, w interesie lub na prośbę strony roszczącej pretensje do zaopatrzenia na zasadzie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych.

Badanie świadków następuje w szczególności:

a) gdy strona, zgłaszająca się po raz pierwszy do rejestracji inwalidów wojennych, nie przedstawiła dowodu z dokumentów wojskowych, względnie szpitalnych, natomiast powołała się na okoliczności, które można ustalić na podstawie zeznań świadków;

b) gdy komisja wojskowo lekarska, względnie inwalidzka komisja odwoławcza, dopuści ważny dowód z zeznań dodatkowych świadków;

c) gdy władza dojdzie do przekonania, że dowody z dokumentów, przedstawione przez stronę, są niewystarczające (wątpliwe co do swej autentyczności), wobec czego konieczne jest uzupełnienie postępowania dowodowego przez zbadanie świadków.

2. Władzami powołanemi do badania świadków są powiatowe władze administracji ogólnej (referaty spraw inwalidów wojennych), wymienione w zarządzeniu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 23 lipca 1929 r. (Monitor Polski Nr. Nr. 174, poz. 435), oraz inwalidzkie komisje odwoławcze, ustanowione w § 93 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wojskowych, Ministra Skarbu i Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 10 stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 132) w brzmieniu obowiązującem.

Na żądanie wymienionych wyżej powiatowych władz administracji ogólnej (referaty spraw inwalidów wojennych) badanie świadków przeprowadzają:

a) wszystkie inne powiatowe władze administracji ogólnej odnośnie świadków. zamieszkałych na ich obszarze,

b) władze konsularne odnośne świadków zamieszkałych zagranicą,

c) sądy powiatowe na zasadzie art. 61 pkt. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 36, poz. 341), względnie art. 3—b ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych w zastosowaniu postanowień, zawartych w § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Skarbu z dnia 15 czerwca 1929 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 52, poz. 425).

Władze konsularne przesłuchują nadto świadków bądź z zwłasnej inicjatywy, bądź na wniosek stron, w związku z przedrewizyjnem badaniem inwalidów wojennych zagranicą.

3. W charakterze świadków mogą być badane tylko te osoby, które udowodnią:

a) że w krytycznym momencie powstania inwalidz twa strony służyły z nią w tej samej formacji wojskowej:

b) że należały do personalu lekarskiego, względnie obsługi, zakłady leczniczego, do którego z szeregów armji przybyła strona ranna lub w stanie obłożnej choroby;

d) że leczone były razem ze stroną w zakładzie, do którego z szeregów armji przybyła strona ranna lub obłożnie chora;

c) że przebywały razem ze stroną w obozie jeńców, względnie należały do personalu zakładu leczniczego dla jeńców.

4. Jeżeli zeznania świadków, złożone przed powiatową władzą administracji ogólnej, dają podstawę, zdaniem tej władzy, do przyjęcia związku przyczynowego między uszkodzeniem zdrowia strony a odbytą przez nią służbą wojskową, należy spowodować przesłuchanie tych świadków przez sąd pod przysięgą.

Gdy natomiast zeznania świadków okażą się niemiarodajne dla przyjęcia wspomnianego związku — władza administracyjna winna uznać postępowanie dowodowe za wyczerpane i przystąpić do wydania orzeczenia bez odnoszenia się do sądu o przesłuchanie tych świadków.

Badanie świadków przeprowadza się przy zastosowaniu odnośnych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 36, ppz. 341) o postępowaniu administracyjnem. Zarówno protokół zeznań (art. 20), jak i zeznania na piśmie (art. 57 ust. 2), mają być sporządzone z uwzględnieniem punktu 6 niniejszego pisma okólnego.

O zbadanie świadków przez sąd pod przysięgą zwraca się powiatowa władza administracji ogólnej (referat spraw inwalidów wojennych) do najbliższego sądu powiatowego — podając w odnośnem piśmie, według załączonego wzoru, na jakie fakta (okoliczności) ma być przesłuchany świadek.

5. Zeznania świadków, złożone przed władzą konsularną, nie wymagają potwierdzenia przed sądem.

Konsulaty przesłuchują świadków — jak powiatowe władze administracji ogólnej.

6. Protokół zeznań świadka winien, między innemi, ustalić:

a) formację i czas wspólnej służby wojskowej świadka ze stroną, ewentualnie imiona i nazwiska niektórych oficerów i szeregowych tej formacji;

b) rodzaj i datę uszkodzenia zdrowia strony;

c) jeżeli uszkodzenie zdrowia strony nastąpiło w walce z nieprzyjacielem — miejsce walki i nazwy formacji w niej uczestniczących (w ramach dywizji lub brygady);

d) jeżeli uszkodzenie zdrowia powstało w marszu lub podczas postoju — cel i teren marszu, miejsce postoju;

e) funkcję pełnioną przez świadka w chwili uszkodzenia zdrowia strony; w jakiej odległości znajdował się świadek od miejsca, na którem nastąpiło to uszkodzenie; jaką funkcję pełniła wtedy strona i co spowodowało jej uszkodzenie zdrowia. co świadek zauważył u niej bezpośrednio po momencie uszkodzenia, względnie, co, jako dowódca plutonu, kompanji, bataljonu, albo równorzędnych formacyj, zameldował o poszkodowanym swej władzy przełożonej, lub t. p.;

f) nazwę i miejsce zakładu leczniczego oraz przyczynę znajdowania się świadka w tym zakładzie w czasie, gdy strona przebywała tam w celu leczenia rany lub obłożnej choroby; skąd (z której formacji i t. p.) i przy pomocy jakich środków (ewakuacja rannych i chorych) strona przybyła do zakładu; w jakich warunkach świadek zetknął się z nią osobiście bądź jako chory (ranny), bądź jako lekarz ordynujący, felczer, sanitarjusz, lub t. p; jaki był rodzaj uszkodzenia jej zdrowia, jak długo pozostawała w leczeniu, dotąd została skierowana po wykreśleniu ze stanu chorych zakładu, względnie z jakim wynikiem opuściła zakład, lub t. p.;

g) miejsce i czas przebywania w niewoli; rodzaj zajęć świadka świadkai strony jako jeńców, na czyj rozkaz zajęcia były wykonywane; w jakim czasie i w jakich okolicznościach nastąpiło uszkodzenie zdrowia strony, jakiego rodzaju było to uszkodzenie, czem zostało spowodowane i jak zauważone przez świadka.

Jeżeli świadek był lekarzem, felczerem, sanitarjuszem lub t. p. w zakładzie leczniczym dla jeńców a strona przebywała tam w stanie chorych — protokói winien ustalić odnośne okoliczności według punktu f).

7). W braku dokumnntów wojskowych lub szpitalnych, względnie dowodu z zeznań świadków, ustalenie tytułu do zaopatrzenia na zasadzie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych może się oprzeć na zaświadczeniu władzy administracji ogólnej, wystawionem na prośbę osoby interesowanej, o ile stwierdza:

a) czasokres służby wojskowej, odbytej przez tę osobę,

b) rodzaj i datę uszkodzenia zdrowia, spowodowanego służbą wojskową, względnie stan jej zdrowia stwierdzony przez władzę w najbliższy dniach po powrocie z wojska (niewoli).

Zaświadczenia powyższe mogą być wystawione jedynie na podstawie akt, ksiąg i zapisków urzędowych. o czem winna być uczyniona wzmianka w zaświadczeniu,

8. Moc dowodową zeznań świadków oraz zaświadczeń władz administracji ogólnej ocenia się w zależności od tego, czy porównania ich treści ze stanem, jaki ustalony został w badaniu przez komisję wojskowo-lekarską, związek uszkodzenia zdrowia da się w przedmiotowym przypadku wyprowadzić logicznie i z wszelkiem prawdopodobieństwem.

9. Protokóły zeznań świadków, względnie zaświadczenia władz administracji ogólnej, przewidziane w ustępie 6, wchodzą w skład aktu rewizyjno lekarskiego — zgodnie z § 7 pkt. 4 zarządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 25 lipca 1929 r. (Monitor Polski Nr. 175, poz. 436)

10. Przyznanie świadkom ze Skarbu Państwa kosztów podróży, względnie utraconego zarobku dziennego, może nastąpić w wypadkach:

a) gdy władza (inwalidzka komisja odwoławcza) z własnej inicjatywy zarządza badanie świadków w razie uzasadnionego podejrzenia, iż dowody, mające stwierdzić uprawnienie osoby roszczącej pretensje do zaopatrzenia inwalidzkiego nie są prawdziwe;

b) gdy osoba, roszcząca pretensję do zaopatrzenia inwalidzkiego, odwoła się do inwalidzkiej komisji odwoławczej z żądaniem przesłuchania podanych świadków, a odwołanie chociażby częściowo zostanie rozstrzygnięte na korzyść strony.

Poza temi wypadkami przesłuchanie świadków na wniosek osób zainteresowanych nie pociąga za sobą obowiązku zwrotu kosztów podróży, względnie utraconego zarobku, ze Skarbu Państwa.

Ustalenie wysokości kosztów podróży, względnie utraconego zarobku dziennego, należy do powiatowej władzy administracji ogólnej lub też do inwalidzkiej

komisji odwoławczej, rozpoznającej sprawę; przyczem do zwrotu utraconego zarobku mają prawo, na żądanie, wyłącznie dziennie płatni pracownicy — w razie utraty zarobku, stwierdzonej przez pracodawcę. Od decyzji o wynagrodzeniu świadków lub co do zwrotu kosztów ich podróży niema odwołania.

Koszty podróży oraz zwrot świadkom utraconego dziennego zarobku winny być pokrywane z budżetu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z kredytu, przewidzianego w dziale 9 § 16 poz. 3. „badanie rewizyjne i przedrewizyjne“.

1 Załącznik. Dyrektor Departamentu

T. Szubartowicz.

Do

Sądu Powiatowego

w . . . . . .

Na zasadzie art. 61 pkt. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 36, poz. 341), względnie art. 3 b ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych w zastosowaniu postępowań, zawartych w § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Skarbu z dnia 15 czerwca 1929 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 52. poz. 425), Starostwo prosi o przesłuchanie pod przysięgą.

. . . . . zamieszkałego w . . . .
gminy . . . . powiatu . . . .
urodzonego dnia . . . roku . . .
w . . . . . z ojca . . . . .
i matki . . . który służył w armji . .
. . . . . w stopniu . . . w czasie od
. . . . do . . . . w formacji
(zakładzie) . . . . przebywał w stanie
chorych szpitala . . . . w czasie od .
. . . do . . . był w niewoli .
. . . . . w miejscowości . . . .
w czasie od . . . . do . . . .
jako świadka, powołanego przez . . . .
zamieszkałego w . . . .
gminy . . . . powiatu . . . .
urodzonego dnia . . . . roku . .
w . . . . . z ojca . . . . .
i matki . . . .
na dowód związku przyczynowego pomiędzy uszkodzeniem jedo zdrowia a odbytą służbą wojskową.

Starostwo nadmienia, że protokół zeznań winien ustalić w miarę możności:

a) formacje i czas wspólnej służby wojskowej świadka ze strony ewentulanie imiona i nazwiska niektórych oficerów i szeregowych tej formacji;

b) rodzaj i datę uszkodzenia zdrowia strony;

c) jeżeli uszkodzenie zdrowia strony nastąpiło w walce z nieprzyjacielem — miejsce walki i nazwy formacyj w niej uczestniczących (w ramach dywizji lub brygady);

d) jeżeli uszkodzenie zdrowia powstało w marszu lub podczas postoju — cel i teren marszu, miejsce postoju;

e) funkcję pełnioną przez świadka w chwili uszkodzenia zdrowia strony, w jakiej odległości znajdował się świadek od miejsca, na którem nastąpiło to uszkodzenie; jaką funkcję pełniła wtedy strona i co spowodowało jej uszkodzenie zdrowia; co świadek zauważył u niej bezpośrednio po momencie uszkodzenia, względnie co, jako dowódca plutonu, kompanji, bataljonu, albo równorzędnych formacyj, zameldował o poszkodowanym swej władzy przełożonej lub t. p.

f) nazwę i miejsce zakładu leczniczego oraz przyczynę znajdowania się świadka w tym zakładzie w czasię, gdy strona przebywała tam w celu leczenia rany lub obłożnej choroby; skąd (z której formacji i t. p.) i przy pomocy jakich środków (ewakuacja rannych i chorych) strona przybyła do zakładu; w jakich warunkach świadek zetknął się z nią osobiście bądź jako chory (ranny), bądź jako lekarz ordynujący, felczer, sanitarjusz itp.; jaki był rodzaj uszkodzenia jej zdrowia, jak długo pozostawała w leczeniu dokąd została skierowana po wykreśleniu ze stanu chorych zakładu, względnie z jakim wynikiem opuściła zakład lub;

g) miejsce i czas przebywania w niewoli; rodzaj zajęć świadka i strony jako jeńców; na czyj rozkaz zajęcia były wykonywane; w jakim czasie i w jakich okolicznościach nastąpiło uszkodzenie zdrowia strony, jakiego rodzaju było to uszkodzenie, czem zostało spowodowane i jak zauważone przez świadka, oraz

h) wszystkie inne fakta i okoliczności, znane świadkowi a mogące należycie oświetlić sprawę uszkodzenia zdrowia strony w związku przyczynowym z jej służbą wojskową na froncie lub w kraju, względnie podczas pobytu w niewoli.

Ponieważ świadek był lekarzem, felczerem, sanitarjuszem w zakładzie leczniczym dla jeńców a strona przdbywała tam w stanie chorym — protokół winien ustalić odnośne okoliczności według punktu f.

podpis Starosty

Uwaga: Należy skreślić punkty dotyczące okoliczności, na które nie zachodzi potrzeba przesłuchania świadka.

To co najważniejsze!

Pod adresem Ministerstwa Skarbu!

Od 10 lat oczekiwane ulepszenie obowiązującej obecnie Ustawy Inwalidzkiej, doczekało się wreszcie . . . . . . prób i dyskusji nowelizacyjnych na terenie sejmowym.

Jesteśmy dalecy od tego, by na podstawie już zapoczątkowanego uzgadniania, tych — przez przedstawicieli organizacji inwalidzkich na podkomisji sejmowej złożonych projektów i wniosków nowelizacyjnych — urobić w masac iowalidzkich jakąś opinje o możliwościach i niemożliwościach. Zdajemy sobie w zupełności sprawę z tych najrozmaitszych stale piętrzących się trudności i przeszkód, w szczególności w wypadku gdzie przeciwnicy „wszelkich nowości“, mogą się stroić w togę tych zagorzałych przeciwników obowiązania budżetu państwowego. Zdajemy sobie też doskonale z tego sprawę, jak dalece z tymi trudnościami, powinni i muszą się liczyć te, — wielką odpowiedzialnością wobec mas inwalidzkich obciążone kie-

rownictwa organizacji inwalidzkich. I choć z niejednem pociągnięciem przedstawicieli tej naszej największej bratniej organizacji, w cale a wcale zgodzić się nie możemy (a do której to sprawy jeszcze w następnych numerach naszej gazetki, obszerniej wrócimy) to i nasza największa objektywność, najlojalniejsza nawet wyrozumiałość dla całego bardzo zagmatwanego splotu krzyżujących się zamierzeń, możliwości . . . i interesów, zmusza nas do stwierdzenia, że ponad te wszelkie interesiki grup, partijek i partji, powinniśmy stawiać **przedewszystkiem interes państwa.** A interesem państwa jest chyba, — dać pewne możliwości bytowania tym, którzy właśnie wywalczyli to bytowanie tego państwa.

Z niejednej strony nas zapewne okrzyczą, że w tak ciężkiem ekonomicznem położeniu państwa, nie wolno nic od państwa żądać, ale my z zrównoważonym spokojem, na to odpowiemy, że w jeszcze trudniejszem położeniu Państwo od nas nierównomiernie wtęcej żądało. My bez szemrań i wachań to żądanie spełnili! wolno więc nam też przyjść do państwa z naszemi słusznemi żądaniami.

A że one są słuszne, to wynika chyba już z tego, że sam Rząd z pewnymi projektami ulepszeń Ust. Inwalidzkiej się indentyfikuje, skoro podobno akceptował projekt nowelizacyjny wniesiony przez Bezpartyjny Blok Wsp. z Rządem.

Niestety wszelkie te projekta narazie ugrzęzły w Sejmowej Podkomisji Inwalidzkiej, która po wytężającej kilkutygodniowej pracy jest zmuszona obecnie spoczywać. Nieprzesądzamy i tu czasokresu tego wypoczynku, i nie tykaliśmy wogóle, tej **Sejmjeremierady,** gdy i na tem nie cierpiały nasze sprawy. Sprawy na których załatwienie od lat czekamy. Lecz wobec tego zasiniałego tak fatalnego dla inwalidów stanu rzeczy, zostaje nam narazie jedno wyjście. Żądamy mianowicie, aby Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Min. Pracy i Opieki Społecznej, **natychmiast wydały rozporządzenie wykonawcze co do wypłaty zwaloryzowanych** dodatków do renty inwalidzkiej. Chodzi o te dodatki, dla ciężko poszkodowanych, kwalifikacyjne i pielęgnacyjne, które przewiduje już **obecna Ustawa Inwalidzka a które to dodatki dotychczas nie są wypłacone,** Wypłata tych dodatków ulżyłaby choć w części niedoli inwalidzkiej i naprawiłaby te tak rażącą tyloletnią krzywdę inwalidzką. A przecież do wydania takiego rozporządzenia wykonawczego obowiązującego już lat 10; Ustawy Inwalidzkiej, **nie trzeba Sejmu,** — (do którego się dyskretnem pytaniem zwracamy: że skoro już jest tym kontrolerem budżetowym, to dlaczego nigdy nie baczył na wykonanie Ustawy Inwalidzkiej a więc na budżetowanie tych właśnie dodatków rentowych)!

Do wypłacenia tych dodatków nie trzeba więc Sejmu ani żadnej nowelizacji Ustawy obecnie obowiązującej. Wystarczy, zupełnie wydanie rozporządzenia wykonawczego przez zainteresowane Ministerstwa (a choćby nawet rozporządenie Pana Prezydenta Państwa, co ale wcale nie jest potrzebne!) i w ten sposób jeśli już skazani jesteśmy na cierpliwość przy nowelizacji i innych ulepszeń w Ustawie Inwalidzkiej, to przynajmniej ta najbardziej ropiejąca bolączka inwalidzka zostałaby narazie uleczona.

Na Sejmowej Podkomisji Inwalidzkiej słyszeliśmy niedwuznaczne oświadczenie przectawiciela Ministra skarbu: że jeżeli w obecnej chwili Rząd jeszcze nie może się zgodzić na powiększenie zasadniczej renty inwalidzkiej, to jeszcze przecie za ustabilizowaniem tego, co już wynika z obecnej Ustawy, a więc za wypłaceniem tych wszystkich dodatków do renty inwalidzkiej — .

Nie mamy powodu powątpiewać w szczerości intencji Ministerstwa Skarbu i dlatego raczej przypominamy na tem miejscu tę bolączkę, którą przecież formalnie tak łatwo można załatwić.

Rozumiemy że i na ten cel trzeba pewnych poważnych kwot, lecz też rozumiemy, że skoro przedstawiciel Min. Skarbu z tego rodzaju oświadczeniamdo Sejmu przychodzi, to zapewne już przedtem z konsekwencjami strony budżetowej takiego oświadczenia już się w Ministerstwie rozprawiono.

Ciągle słyszymy, że się coś dla inwalidów chce zrobić! Ciągle się nas upewnia o dobrej woli. Oto nadarza sią sposobność zadokumentowania tej dobrej woli i przychylności bez nowych przyrzeczeń i bez . . . Sejmu. Min Pracy i Op. Społ. pewnie przyklaśnie takim zamierzeniom. Głos ma więc obecnie Min. Skarbu. Na ten głos setek tysięcy inw. wojennych czeka!

Herman Schwarz.

Przedstawiciele organizacji inwalidzkich
jako członkowie Inwalidzkich Komisji Odwoławczych.

Dawno przez nas upragniony postulat został wreszcie w czyn wprowadzony. Od dłuigego czasu domagaliśmy się, aby przy Komisjach rewizyjnych zasiadali przectawiciele organizacji inwalidzkich z głosem decydującym na równi z innymi członkami Komisji. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej uwzględniło nareszcie ten pospulat i w tym względzie ogłosiło odpowiednie rozporządzenie Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Panem Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 20. II. 1930. w Dz. U. Nr. 20/30. poz. 170. Jest to wielka zdobycz dla samych inwalidów wojen., ale będziemy się domagali nadal, aby przy pierwszej instancji tj. w Starostwach w Powiatowych Urzędach dla spraw inwal. wojen. zasiadali również przedstawiciele organizacji inwalidzkich, jak to obecnie ma miejsce przy Inwalidzkich Komisjach Odwoławczych, gdyż przyczyniłoby się to w dużej mierze przy uwzględnieniu tego pospulatu do znacznego odciążenia agend Inwalidzkim Komisjom Odwoławczym, które z powodu krzywdzących orzeczeń pierwszej instancji są temi pracami przeciążone.

Odnośne rozporządzenie, które równocześnie dopuszcza przedstawicieli wszystkich prawie istniejących organizacji inwalidzkich do uzyskania swego przectawicielstwa w Inwalidzkich Komisjach Odwoławczych pod pewnemi warunkami, dowodzi, że Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej znalazło zrozumienie dla wszystkich centralnych organizacji inwalidzkich i w ten sposób dało wyraz równouprawnieniu tychże, a więc zaniechało specjalnych przywilejów tylko dla jednej organizacji za co wszyscy inwalidzi składają wyrazy wdzięczności Panu Ministrowi Pracy i opieki Społecznej A. Prystorowi.

Odpis tego rozporządzenia podajemy równocześnie poniżej w całości w odpisie do wiadomości:

Na podstawie ust. 2 art. 7 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych luc zaginionych bez własnej winy, których śmierć względnie zaginięcie pozostaje w związku przyczynowym ze złużbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 105) oraz zgodnie z ust. 2 § 97 i ust. 2 § 98 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wojskowych, Ministra Skarbu i Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 10 stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 132), w brzmieniu § 1 punkty 25 i 26 rozpooządzenia Ministra Spraw Wojskowych, Ministra Skarbu, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Spraw Zagranicznych i Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 429) zarządа się co następuje:

§ 1. Członkami inwalidzkiej komisji odwoławczej przy Ministerstwie Pracy i opieki społecznej, względnie inwalidzkiej komisji odwoławczej przy wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, w charakterze przedstawicieli inwalidów wojennych, mogą być inwalidzi wojenni, obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, liczący co najmniej 25 lat, posiadając wykształcenie co najmniej w zakresie 7 klas szkoły powszechnej, nieposzlakowanej przeszłości, zamieszkali na obszarze działania inwalldzkiej komisji odwoławczej.

Powższych członków inwalidzkich komisyj odwoławczych mianują na okres 3-letni władze, wskazane w §§ 2 i 3 niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Minister Pracy i Opieki Społecznej mianuje członkami inwalidzkiej komisji odwoławczej przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej po jednym z pośród 3 kandydatów, odpowiadających wymienionym w § 1 warunkom, **a przestawionych przez zarząd każdego prawnie istniejącego zrzeszenia inwalidów wojennych, liczącego co najmniej 3.000 członków inwalidów wojennych.**

§ 3. **Właściwy wojewoda** (Komisarz Rządu m. st. Warszawy) **mianuje członkami inwalidzkiej komisji odwoławczej przy wojewódzkiej władzy administracji ogólnej po jednym z pośród 3 kandydatów odpowiadających wymieniouym w § 1 warunkom, a przedstawionych przez zarząd miejscowy każdego prawnie istniejącego zrzeszenia inwalidów wojennych, liczącego co najmniej 300 członków inwalidów wojennych na obszarze działania władzy mianującej.**

§ 4. **Inwalidzi wojenni, mianowani członkami inwalidzkich komisyj odwoławczych, wchodzą kolejno w skła tych komisyj na okres 6 miesięcy, w porządku, ustalonym przez władzę mianującą. Władza ta ustali również, w jakim porządku wymienieni członkowie inwalidzkich komisyj odwoławczych będą się wzajemnie zastępowali.**

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki społecznej: *A. Prystor.*

Minister Spraw Wewnętrznych: *H. Józewski.*

Czy „noli me tangere“ odpowiada interesom P. Monopolu Spir.

Rozporządzen'e P. Rz. z 26 marca 1927 o monopolu spirytusowym nadało Państwowemu Monopolowi Spirytusowemu charakter przedsiębiorstwa gospodarczego, zorganizowanego i działającego na zasadach handlowych. W praktycznem zastosowaniu odnośnych przepisów — regulujących w szczególności dział dotyczący sprzedaży napojów monopolowych zachodzą jednak wypadki interpretacji odnośnych postanowień w sposób sprzeczny z charakterem Monopolu Spirytusowego jako przedsiębiorstwa handlowego, wyrządzając w swych skutkach dotkliwe szkody tak Mon. Spir. jak i zawodowi alkoholowemu, wykonywanemu przez uprzywilejowanych koncesjonarjuszy!

Uwagi te nasuwają się, między innemi, także ze względu na interpretację art. 19 powołanej ustawy — określającego obowiązek posiadania przez każde miejsce wyszynku — ilości wódek monopolowych, dostatecznie zabezpieczającej pokrycie miejscowego zapotrzebowania. Postanowienie to całkowicie uzasadnione interesom P. Monop. Spir. — zawiera jedynie ogólną normę, opierającą się zresztą na znanem ekonomicznem prawie podaży i popytu! Z tego też powodu nie zawiera ustawa ta, ani też rozporządzenie wykon. z 7 lutego 1928 żadnego bliższego określenia ilości wódek monopolowych, którą poszczególny kupiec winien posiadać w swym lokalu handlowym! Unormowanie tej ilości, zabezpieczającej lokalne zapotrzebowanie — pozostawia temsamem ustawa uznaniu sprzedawcy, którego własny materjalny interes wymaga aby odpowiednią ilością odnośnych wódek pokrył każdorazowo miejscowe zapotrzebowanie! W szczególności uważają uprzywilejowani koncesjonarjusze alkoholowi za swój naturalny i moralny obowiązek — popierać przedewszystkiem obrót i konsumcję wódek monopolowych przed wyrobami fabryk prywatnych.

Praktyka handlowa wykazuje, że zapotrzebowanie lokalne wódek jest rozmaite, zależne od warunków lokalnych, siły ekonomicznej konsumentów, itp. czynników. W środowiskach ruchu handlowo przemysłowego jest odbyt wódek większy, aniżeli na pustkowiach i peryferjach miejskich, czynników, czy też wiejskich! Inne ma zapotrzebowanie miejsce wyszynku, mającego w najbliższem sąsiedztwie cały szereg sklepów alkoholowych! Stosownie tedy do lokalnego zapotrzebowania — dobrze znanego poszczególnym kupcom alkoholowym należy tymże pozostawić ocenę ilości potrzebnego zapasu!

Tymczasem rozporządzenie władz skarbowych nakazuje wszystkim bez wyjątku kupcom alkoholowym posiadanie zapasu wódek monopolowych w ilości przynajmiej 25 litrów! Przepisany ten zapas, obowiązujący największe składy wówczas o obrotach setek tysięcy złotych, jak i drobny wyszynk, ma być **nietykalny, niesprzedajny** i wogóle wyłączony z obrotu handlowego, służąc wyłącznie celom reklamowym!

Tego rodzaju zarządzenie daje się dotkliwie odczuwać przedewszystkiem sprzedawcom alkoholowym, którzy w 90% są drobnymi kupcami (szczególnie o ile chodzi o uprzywilejowanych) i którzy operują minimalnym kapitałem obrotowym!

Wobec zakazu sprzedaży tak wielkiej ilości zakupionego towaru mającego stanowić przepisany zapas — staje się ulokowany tamże kapitał zupełnie martwy i uwięziony — nie przynosząc nikomu żadnej korzyści i uniemożliwiając też drobnemu sprzedawcy wogóle zarobkowanie i tem samem wywiązanie się z najrozmaitszych podatków danin publicznych!!

Innych bowiem funduszów na zakup towaru nie posiadają kupcy ci, ani też nie mogą go otrzymać w drodze kredytu od Monop. Spir.

Ten zakaz sprzedaży — sprzeczny z naturą hanlową Mon. Spir. — wyrządza temu też dotkliwe straty. Kupiec alkoholowy bowiem, mając cały prawie swój kapitał unieruchomiony w nietykalnym zapasie wódczanym, zmuszony jest z konieczności w braku funduszów korzystać z długiego i dogodnego kredytu towarowego prywatnych fabryk wódczanych i sprzedawać tychże wyroby, które przystępną ceną i jakością — zwycięzko konkurują z wyrobami Monopolu Spirytusowego! Dowodem skutecznej konkurencji prywatnych fabryk wódczanych jest zwiększający się obrót i konsumpcja wódek gatunkowych — kosztem wódki monopolowej — co w ostatecznym wyniku odbija się w zmniejszeniu dochodów Monopolu Spirytusowego!

Zauważa się wreszcie, że tego rodzaju zakaz sprzedaży pewnej ilości towaru monopolowego, mającego służyć niejako celom reklamowym, nie jest znany mon. tytoniowemu, ani też innym!

Ten stan rzeczy, sprzeczny z ogólnemi zasadami handlowemi, na których się też P.M.S. opiera, daje się dotkliwie odczuwać szczególnie kupcom uprzywilejowanym, którzy w 100% stanowią nader słabą warstwę gospodarczą i odnośne warsztaty swej pracy zarobkowej uruchomili jedynie przy pomocy małych pożyczek, otrzymanych z funduszów inwalidzkich P. Banku Rolnego. Po ulokowaniu tej pożyczki w odnośnym towarze wódczanym, nie mają ci kupcy uprzywilejowani możności zarobkowania — sprzedaż bowiem nawet 1/2 l. wódki z przepisanego, niesprzedajnego zapasu — stanowi przestępstwo skarbowe, karane nie tylko grzywną, ale nawet i utratą koncesji (art. 19 ust. 3) — na równi ze skutkami ukarania za zbrodnię i przestępstwo hańbiące!!

W interesie skutecznej konkurencji, zwiększenia obrotów i dochodów Monopolu Spir., jak i w interesie kupców alkoholowych — jest wskazanem zniesienie tych wszystkich nieracjonalnych ograniczeń i zakazów w obrocie wódek monopolowych!

Zainteresowani uprzywilejowani koncesjonarjusze domagają się przeto **uchylenia odnośnego** okólnika, określającego tak wielką ilość wódki monopolowej — jako zapasu zaopatrzonego etykietą „noli me tangere" i domagają się wprowadenia — podobnie jak w innych monopolach państwowych — zupełnej swobody w obrocie wódek monopolowych!

Mgr. Lemel

Lwów w marcu 1930.

Dlaczego Władze Skarbowe

krzywdzą nadal pozostałe osoby po poległych?

Od dłuższego czasu Izby Skarbowe Wydziały Emerytur i Rent powołane do przyznania zaopatrzeń dla pozostałych osób po zmarłych, poległych lub zaginionych wskutek służby wojsk. żołnierzach, chwyciły się dziwnych praktyk przez wydawanie odmów zainteresowanym osobom z powodu braku dokumentów. W niejednym wypadku brak np. zaświadczenia wspólności małżeńskiej, albo też metryki ślubu lub metryki ur. przy wniesieniu podania o zaopatrzenie. Tu jednak Izby Skarbowe zamiast wezwać zainteresowaną stronę do przedłożenia brakującego dokumentu, posługują się już gotowymi drukami o treści następującej:

Izba Skarbowa w . . . .

Wydział Emerytur i Rent.

Do

Pani (Pana) . . . . . . w . . . .

Izba Skarbowa nie przychyla się do prośby Pani wniesionej dnia 1. X. 1929. o przyznanie zaopatrzenia w myśl ustaw inwal. za męża . . . (syna . . .) . . , albowiem do prośby nie dołączyła Pani następujących dokumentów, przewidzianych §§. 115 i 126 rozp. a mianowicie:

(i tu następuje wyszczególnienie brakującego lub brakujących dokumentów **a na końcu tego pisma jest następująca uwaga wzgl. nadmienienie: „przeciw niniejszej rezolucji może Pani wnieść rekurs do Ministerstwa Skarbu na ręce podpisanej władzy, w przeciągu 14 tu, dni licząc od dnia następnego po doręczeniu tejże"**).

Strona otrzymując takie pismo poszukuje w pierwszym rzędzie brakujących dokumentów i jest przekonana, że o ile te przedłoży następnie, to wymiar zaopatrzenia co do terminu na tem nie ucierpi. Tymczasem efekt jest taki, że z powodu niewniesienia rekursu w przepisanym terminie ustawowym (14-dniowym), przeciw otrzymaniu takiej rezolucji, Izby Skarbowe przyznają zaopatrzenie dopiero od 1. następnego miesiąca po uzupełnieniu dokumentów.

Zastanawia nas to, dlaczego Izby Skarbowe posuwają się do tych niewłaściwych praktyk. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że jest to instrukcja z góry a więc ze strony Ministerstwa Skarbu, gdyż inaczej trudno sobie wytłumaczyć, aby Izby Skarbowe wbrew ustawy w ten sposób postępowały. Cel w tem postępowaniu jest zanadto przejrzysty o co w danym wypadku chodzi. Najwyższy Trybunał Administracyjny roztrzygnął dezyzją z dnia 31. X. 1928. L. rej. 5027/26., **że prawo do zaopatrzenia pozostałych po poległych w czasie wojny światowej rozpoczyna się nie później jak od daty zgłoszenia się z prośbą o przyznanie renty niezależnie od tego, czy do zgłoszenia zostały dołączone dowody wyszczególnione w § 125 i 126 rozp. wykonawczego do ustawy inwal.** W motywach swego wyroku Najwyższy Trybunał Administracyjny podaje, że stanowisko Izb Skarbowych i Minis

terstwa Skarbu, jakoby termin przyznania zaopatrzenia był uzależniony od przedłożenia Izbom Skarbowym wszystkich ustawowo wymaganych dowodów jest mylnem, gdyż ani art. 24. ustawy inwalidzkiej w brzmieniu nadanem artykułami 4. ustawy z 4. 8. 1928. ani też §§ 125 i 126 rozp. wykon. nie zawierają tego rodzaju postanowienia, itd —

Mamy więc przed sobą jasne orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Izby Skarbowe wydając jednak obecnie tego rodzaju odmowne decyzje z braku dokumentów, liczą się z tem, że zainteresowana strona nie wniesie rekursu w przepisanym terminie ustawowym, a zupełnie słusznie, gdyż znajdzie się jeszcze tysiące osób nieświadomionych w tym względzie i w ten sposób Skarb Państwa znowu zarobi na niewinnych ofiarach wojennych poważne kwoty a względnie uzyska się ogromne oszczędności budżetowe, gdyż zaopatrzenie w razie niewniesienia rekursu przeciw takiej odmowie, przyzna się dopiero od 1. następnego miesiąca po przedłożeniu brakujących dokumentów.

Odnośne odmowy z braku jakichkolwiek dokumentów są bezprawne, ale mimo to w interesie samych osób domagających się przyznania im zaopatrzenia, **winne te osoby wnosić rekursy w przepisanym 14-dniowym terminie, a dokumenty brakujące mogą być później uzupełnione.**

Zwracamy się przeto na tej drodze do Ministerstwa Skarbu o usunięcie tej krzywdy rażącej, niczem ustawowo nieuzasadnionej, gdyż tego rodzaju postępowanie Izb Skarbowych powoduje masowe wnoszenie rekursów, z powodu czego instancje te znowu są zasypywane i nie mogą podołać pracy. Czyż jest do pomyślenia, aby inwalidzie zgłaszającemu pretensje o zaopatrenie, Urząd dla spraw inwal. wojen. z powodu braku dokumentów wydał odmowną decyzję, dopóki wszelkie dochodzenia nie zostaną w całości wyczerpane, jak i inwalida nie został wezwany do przedłożenia brakujących dokumentów, których dostarczenie trwa niekiedy lata? W taki sposób Powiatowe Urzędy dla spraw inwalidów wojen. musiałyby w każdym wypadku wydać odmowną decyzję, ale nie czynią tego, wiedząc zgóry, że byłoby to bezprawiem. Czyż przy wymierzaniu emerytur, Izby Skarbowe a wzgl. Ministerstwo Skarbu w stosunku do emerytów postępuje również w podobny sposób?

Dlaczego więc wyrządza się świadomie krzywdę tym nieszczęśliwym osobom! Nie obwiniamy o to Izb Skarbowych, gdyż głównym winowajcą tego bezprawia jest Ministerstwo Skarbu, od którego domagamy się jeszcze raz usunięcia tych krzywdzących i w niczem nieuzasadnionych praktyk, mających na celu oszczędności budżetowe kosztem krwawych nieuświadomionych ofiar wojennych, opłakujących jeszcze dziś straty swych jedynych żywicieli.

Mianowanie przedstawicieli inwalidów wojennych

jako członków Komitetu Pożyczkowego przy Oddziale Państwowego Banku Rolnego w Krakowie.

Odpis!

Kraków, dnia 1 maja 1930 r.

Krakowski Urząd Wojewódzki
L. O. S. 2661/Inw/930.

Zarządzenie w związku z działalnością Inwalidzkiego Kredytu **Funduszu Gospodarczego przy P. B. R.**

Do
Związku Inwalidów Żydowskich
w Krakowie
ul. Skawińska L. 2.

Stosownie do zarządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 31. III. 1930 r. Nr. 2951/30/O. V. /okólnik Nr. 647/ mianuje członkami Komitetu Pożyczkowego przy Oddziale Państwowego Banku Rolngo w Krakowie pl. Szczepański 8, następujących przedstawicieli inwalidów wojennych:

1) delegata Związku Inwalidów R. P. p. Łobodzińskiego z N. Sącza

2) delegata Związku **Żydowskich Inwal. p. Bachnera Jakóba,**

3) delegata Legji Inwalidów W. P. p. prof. Faliszewskiego Adama,

Delegat Związku Inwalidów R. P. bydzie brał udział w posiedzeniach Komitetu w miesiącach: 1) styczniu 2) marcu 3) maju 4) lipcu, 5) wrześniu i 6) listopadzie, delegat Związku Żydowskich Inwal. w miesiącach: 1) lutym 2) czerwcu, i 3) październiku, delegat Legji Inwal. W. P. w miesiącach 1) kwietniu 2) sierpniu i 3) grudniu.

W razie niemożności przybycia jednego z wyznaczonych delegatów ustalam następujący porządek wzajemnego zastępowania:

Delegata Związku Inwal. R. P. zastępował będzie delegat Legji Inwal. R. R., delegata Związku Żyd. Inwalidów — delegat Związku Inwal. R. P. natomiast delegata Legji Inwal. W. P. — delegat Związku Żyd. Inwal.

Odnośne Związki Inwalidów będą się wzajemnie porozumiewały w sprawach zastępstwa delegatów.

Terminy posiedzeń Komitetu poda Związkom Inwalidów do wiadomości Dyrekcja Oddz. Państw. Banku Rolnego w Krakowie.

Wojewoda:
(Dr. Kwaśniewski).

* * *

Powyższy Komitet Pożyczkowy załatwia podania inwalidów wojennych o pożyczki z Województw krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiegoi tarnopolskiego.

Sprawa renty inwalidy
Intratera Mozesa Majera z Liska.

W „Inwalidzie“ Nr. 7. — 8. ogłoszono sprawę rzekomego pokrzywdzenia inwalidy Intratera Mozesa Majera z Liska co do wypłaty renty za czas od 1. I. 1926. do 31. III. 1927, z tytułu obniżenia mu tejże, a to według opisu w tymże „Inwalidzie“ spowodowane stanowiskiem podpisanego przy interwencji w Izbie Skarbowej Wydziale Emerytur i Rent w Krakowie. Autor tego artykułu, a czuły opiekun inwalidy Intratera — jak zwykle bez umieszczenia swego nazwiska, — zaczerpnął swoją wiedzę niewątpliwie w antysemickiem „Haśle Podwawelskiem“, które również zajmowało się tą sprawą, na co jegnak podpisany nie uważał za stosowne reagować! jak również obecnie bynajmniej niema zamiaru polemizować z klamliwym artykułem niepodpisanego autora. O innych bredniach wypisywanych przy tej sposobności przez tegoż autora, nie będe wspominał, gdyż uważam je za niskie i niegodne polemiki, ponieważ ogół żyd. inwalidów, wdów i sier. wojen. zna zanadto dobrze podwójne oblicze tych rzekomych obrońców żyd. inwalidów, wdów i sier. wojen, których to żyd. inwal. można zresztą w organizacjach Związku inwal. wojennych R. P. policzyć na palcach. A zatem na nic nie przydadzą się te ataki pełne jadu wściekłości, — ale chodzi mi tylko, w imię prawdy o przedstawienie faktycznego stanu sprawy inwalidy Intratera Mozesa Majera, który padł ofiarą jakiegoś filozofa, usiłującego mu wmówić, że Izba Skarbowa poszkodowała go na skutek wycofania jego rekursu przez podpisanego o 408 zł.

Tymczasem w rzeczywistości sprawa przedstawia się następująco: inwalida Intrater f. Stadler Mozes Majer, zamieszkały w Lisku,członek Związku żyd. inw., wdów i sier. wojen. w Samborze zwrócił się przez ten Związek do naszego Zarządu Głównego w dniu 17. IX. 1928. o podjęcie interwencji w sprawie jego rekursu. co do obniżonej mu renty za czas od 1. I. 1926. do 31. III. 1927., który to rekurs został przez wymionego wniesiony za pośrednictwem Zarządu Głównego. Izba Skarbowa Wydział Emerytur i Rent w Krakowie ustaliła, że dochód wymienionego inwalidy za rok 1926. wynosi 2985 zł., co jeszcze na skutek rekursu zostało powtórnie stwierdzonem. Z tego tytułu wymieniony miał stale obniżoną rentę o 1/5 a dopiero na skutek podjętej interwencji w związku z w niesionym rekursem przez Zarząd Główny, Izba Skarbowa **przyznała mu pełną rentę od 1. I. 1927.** zaś obniżenie renty o 1/5. ze względu na wyżej wykazany dochód za rok 1926. utrzymała w mocy a to z godnie z art. 26. lit. f. ust. z dnia 18. III. 1921. Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 195 oraz art. 11. ustawy z dnia 22. XII. 1925. Dz. U. R. P. Nr. 129. poz. 918. Odnośny dochód uprawniał zatem Izbę Skarbową w 1926 r. do obniżenia mu renty o 1/5 bez względu na to, czy dochód był opodatkowany lub nie. Skoro więc Izba Skarbowa załatwiła rekurs we własnym zakresie zgodnie z ustawą, to tem samem nie było najmniejszej potrzeby przekładania tego rekursu Ministerstwu Skarbu do roztrzygnięcia, i na skutek tego podpisany jako uprawniony na wyraźne zlecenie inwalidy Intratera do interwencji w jego sprawie — rekurs ten po załatwieniu przez Izbę Skarbową w powyższym duchu — wycofał. Niestety inwalida Intrater miał sposobność stykania się z jakimś filozofem a może też i jakimś umysłowo chorym osobnikiem, którzy w jego imieniu pisali listy do Izby Skarbowej, jak i do tut. Zarządu, aby rekurs został załatwiony, gdyż rzekomo dzieje mu się krzywda z powodu wycofania tego rekursu. Ciekawe jest, że w naszem posiadaniu znajduje się list pisany własnoręcznie przez inw. Intratera, w którym donosi nam, że wcale tych listów nie podpisywał i nie upoważniał nikogo do pisania w jego imieniu i że te listy były bez jego wiedzy wysyłane tak do Izby jak i do Zarządu Głównego Zjednoczenia, a potem przekonał się Zarząd Główny sam, gdyż zwracając jeden taki list Intraterowi celem podpisania go własnoręcznie, albowiem podpis jego był na maszynie uskuteczniony, otrzymał odpowiedź, że właśnie nie podpisywał wcale tego listu itd.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że niepodpisany autor wiedział dokładnie, iż inwal. Intratera swoją filozofją jak i demagogią wprowadza w błąd, ale widocznie nie miał na celu dobra sprawy samego inwalidy Intratera, ale chciał wywołać zupełnie inny efekt z widocznym celem, który to atak spalił jednak na panewce. Izba Skarbowa na skutek tych ataków skierowała sprawę inwalidy Intratera do Ministerstwa Skarbu celem rozpatrzenia już załatwionego we własnym zakresiele rekursu tegoż inwalidy a Ministerstwo Skarbu reskr. 1930, Nr. D. III. 17160/6/29. z 25. III. 1930. roztrzygnęło sprawę następująco:

„Zwracam akt, przedłożony sprawozdaniem z dnia 11. XII. 1929. L. 2674/25. **Ministerstwo Skarbu oddala na podstawie art. 26. L. f. ustawy z dnia 18. III. 1921. Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918. odwołanie Mozesa Majera Intratera od orzeczenia Izby Skarbowej z dnia 21, VII. 1928. L. 2674/16, ponieważ dochód wymienionego przewyższał o 1/5 rentę zupełnego inwalidy IV. grupy rodzin, wobec czego zgodnie z cytowanem ostatnio przepisem ustawy wpływał na jego obniżenie renty w tym stosunku**“.

A zatem jak z powyższego widać, inwalida Intrater nie został w niczem poszkodowany przy obniżeniu mu renty za rok 1926. a natomiast upatrzono sobie wymienionego jako objekt do napaści na organizacje zyd. inwalidów jak i na ich prezesa, tak, że naprawdę muszę współczuwać znowu z niewinnym żyd. inwalidą wojen., gdyż jest tu zanadto widocznem, że niepodpisany autor tak w „Inwalidzie“ jak i w „Haśle Podwawelskiem“ chcieli się jak zwykle ubrać w togę obrońców żyd. inwalidów a w rzeczywistości miało im to posłużyć do antysemickich występów przeciw naszym organizacjom, przyczem wymieniony inwalida został tylko w błąd wprowadzony. Zanadto dużo dowodów ma nasza organizacja, jak wygląda i wyglądała ta obrona żyd inwalidów przez podpisanych i niepodpisanych autorów artykulików, na których dostatecznie poznał się ogół żyd. inwalidów, wdów i sier. wojen., tworzący jeden zwarty front w naszej organizacji.

J. Bachner

Termin rejestracji

dla inwalidów wojennych i pozostałych.

Ustawa o przedłużeniu terminu rejestr. dla inwalidów wojen. ogłoszona w Dz. U. R. P. Nr. 23 z dnia 13. IV. 1929 pkt. 229. oznacza końcowy termin rejestracji nie tylko dla samych inwalidów wojen. **ale także i dla pozostałych** po zmarłych, zaginionych i poległych żołnierzach, **do końca 31. grudnia 1930.** (co już z samego tytułu brzmienia ustawy z dn. 7. III. 1929 zmieniającej częściowo brzmienie art. 24. ustawy inwal. z dnia 18. III. 1921. wynika) Ustawa ta została ogłoszona w naszym „Inwalidzie żyd.“ Nr. 4. z kwietnia 1929.

Ponieważ jest jeszcze bardzo wiele osób nieuświadomionych, które dotąd nie zgłosiły pretensji do zaopatrzenia przeto jest wskazanem, aby związki podały to do właściwej wiadomości ogółu, co może być uczynione zapomocą afiszów lub tp.

Osoby, które nie są w posiadaniu dokumentów i z tego powodu wstrzymują się od zgłoszenia ich pretensji do zaopatrzenia winny na wszelki wypadek przynajmniej wnieść odpowiednie podania do właściwych władz, aby później nie narazić się na nieprzyjęcie ich pretensji raz na zawsze, gdyż obecny termin według wszelkiego prawdopodobieństwa i obecnej sytuacji na terenie parlamentarnym nie będzie więcej przedłużony.

Podania zatem osób, które dotąd nie zgłosiły pretensji o zaopatrzeniu z braku dokumentów i dowodów — winny być wniesione przed upływem tego terminu (31/XII. 1930) a w razie otrzymania odmów, winny zainteresowane strony wnieść odwołania, a dokumenty mogą być uzupełnione nawet po terminie prekluzyjnym.

Z życia organizacyjnego.

Walne Zgromadzenie Związku żyd. inwal. wdów i sier. w Sanoku. odbyło się w dniu 3. II. br. pod przewodnictwem kol, Gottdanka Leona. — Sprawozdanie za czas ubiegły złożył kol. sekretarz Kimmel Aleksander, z którego okazało się, że organizacja ta wywiązała się jaknajlepiej ze wszystkich zadań względem swoich członków. Prezes Zarządu Głównego Zjednoczenia Związków żyd. inwal., wdów i sier. wojen. R. P. kol. J. Bachner wygłosił dłuższe przemówienie w sprawach ogólnych inwalidzkich, zaopatrzeniowych, koncesyjnych, organizacyjnych itp. Po udzieleniu absolutorjum ustępującemu Zarządowi i wyrażeniu mu podziękowania ze strony licznie zebranych członków, przystąpiono do wyborów nowego Zarządu, w skład którego weszli kol.: Gottdank Leon jako przewodn. Kimmel Aleksander jako sekretarz, Langsam Jakób jako skarbnik, oraz do Wydziału Steiger Markus, Zimmet Jakób, Hort r. Meller Izrael, Günsberg Idesa. Do komisji rewizyjnej wybrano kol: Löffelstiela Samuela, Sommera Eljasza i Willnera Herscha Dawida.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Tarnobrzegu, odbyło się w dniu 30 marca 1930 r, w lokalu przewodniczącego tegoż Związku kol. A. Kirschenbauma. Przewodniczący kol. A. Kirschenbaum otworzył Zgromadzenie i po przywitaniu licznie zebranych członków przedstawił działalność zarządu tego Związku, za rok ubiegły. Następnie skarbnik kol. Hauser przedstawił dokładnie stan kasowy poczem kol. Abrahamowicz sekretarz tego Związku wygłosił referat o aktualnych sprawach inwalidzkich i koncesyjnych. Na wniosek kol. Abrahamowicza uchwalono absolutorjum ustępującemu wydziałowi i przystąpiono do wyborów nowego zarządu. Wybrani zostali kol.: A. Kirschenbaum jednogłośnie na przewodniczącego, M. Abrahamowicz na sekretarza, Hauser Kalman, Fleischer Simon, Fluss Leizer, Fleischer Brucha i Perlmutter Leib do wydziału. Do komisji kontrolującej wybrano kol. Leista Leiba, Schiffmana Herscha, i Paula Herzoga, zaś do Sądu polubownego kol. Kamma Arona i Flussa Izraela Wolfa.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Warszawie odbyło się w dniu 8 lutego br. przy bardzo licznym udziale członków Związku. Z ramienia Zarządu Głównego uczestniczył wiceprezes kol. H. Schwarz, którego wybrano przez aklamację na przewodniczącego Zgromadzenia. Szczegółowe sprawozdanie z dotychczasowej działalności złożył kol. A. Trauman, poczem złożono sprawozdanie kasowe. Na wniosek przewodniczącego komisji rewiz. kol. M. Rozenberga udzielono absolutorjum ustępującemu zarządowi i wyrażono temuż podziękowanie za skuteczną działalność w interesie organizacji i jej członków. O obecnem położeniu żyd. ofiar wojen.

jak i ogólnych sprawach referował kol. H. Schwarz. Przeprowadzone wybory do Zarządu dały następujący wynik,: kol. Rozenberg Jakób, Neu Lubelski Michał, Trauman Adolf, Kuttner Lewek, Taubenfeld Józef, Crossfater Gerszon i Hoffman Chaim. Do komisji rewizyjnej wybrano kol.: Cantkera Szlamę, Krakowskiego Adama i Klajnera Fajwła. Do Sądu koleżeńskiego weszli kol.: Kaufman Alter, Blachman Lejzor i Nagiel Eljasz. Za wybitne zasługi dla żyd. inwal., wdów i sier. wojen. Walne Zgromadzenie wybrało na członków honorowych Związku 1/. p. Naczelnego Rabina Wojsk Polskich pułkownika Dra. J. Miesesa oraz 2/. kol. wiceprezesa Zarządu Głównego H. Schwarza.

W dniu 22. II. br. nastąpił ukonstytuowanie się Zarządu w następującym składzie: Trauman Aron vel Adolf jako przewodniczący. Kuttner Lewek jako zastępca przewodn., Neu-Lubelski Michał jako sekretarz, Grossfater Gerszon jako zastępca sekretarza, Rozenberg Jakób jako skarbnik, Taubenfeld Józef jako zastępca skarbnika oraz Hoffman Chaim jako administrator.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Rzeszowie, odbyło się przy licznym udziale członków w obecności prezesa Zarządu Głównego kol. J. Bachnera. Z ramienia miejscowej organizacji Związku inwal. wojen. R. P. przybyła delegacja, jak również ze Związku żyd. inwal. wdów i sier. wojen. w Tarnobrzegu przewodniczący kol. Kirschenbaum. W zagajeniu przewodniczący Związku kol. Tannenbaum między innymi oddał hołd zmarłym podczas wojny żołnierzom oraz wygłosił serdeczne przemuwienie pośmiertne z powodu przedwczesnego zgonu posła Dra. L. Reicha. W sprawozdaniu zaś z czynnności ustępującego Wydziału przedstawił kol. dyr. Tannenbaum owocną działalność Zarządu zmierzającą do ulżenia doli nieszczęśliwym żydowskim ofiarom wojen. a to przez ich rejestrację w sprawie uzyskania zaopatrzenia, przez rozdział subwencji, odzieży, opału, przyborów szkolnych itd. Przewodniczący kol. Tannenbaum napiętnował w ostrych słowach postępowanie Zarządu Gminy Wyznaniowej żydowskiej w Rzeszowie, która uchwalone subwencje temuż Związkowi dotąd nie wypłaciła, podczas, gdy inne organizacje zbliżone do większości obecnego Zarządu otrzymują punktualnie wypłacone im przyznane subwencje. Magistrat m. Rzeszowa wyznaczył Związkowi w roku ubiegłym, 300 zł. subwencji. Po sprawozdaniu kasowem udzielono jednogłośnie absolutorjum ustępującemu Wydziałowi i podziękowanie niestrudzonemu przewodniczącemu kol. Tannenbaumowi. Prezes Zarządu Głównego kol. J. Bachner wygłosił dłuższe przemówienie o położeniu żyd. ofiar wojny, przyczym wspomniał o zasługach w sprawach inwalidzkich posłów Dra. O. Thona i Z Hellera, któremu to ostatniemu wyrażono gorące podziękowanie za jego specjalnie ofiarną pracę. Po uchwaleniu szeregu wniosków a między innymi stypendjum imien. Pauliny Tannenbaum (żony przewodniczącego w dowód uznania za jego pracę) w kwocie 50 zł. dla najzdolniejszego ucznia, sieroty lub dziecka inwalidy, dokonano wyboru nowego Wydziału. W skład Zarządu weszli kol.: J. Tannenbaum jako przdwodniczący, Józef Majer i Izydor Ducker jako zastępcy przewodn., Meth Bernard sekretarz, Infeld Izrael zast. sekret., Einhorn Samuel skarbnik, Steinwasser Leon gospodarz, Schmidowa Róża, Abendowa Edzia, Künstlich Aron, Moranc Izak, Reich Mates, Schildkraut Chaskel, Schliessel Samuel i Hausner Samuel. Do Komisji rewiz. wybrano Schäfera Markusa, Brückera Chaskla i Aschera Alberta, zaś do Sądu polubownego, weszli p. kol.: Mg. Reich Mozes, Steinweiss Samuel, i Verständig Berl.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Turce n/Str. odbyło się w dniu 2. marca br. w sali Towarzystwa Kaczkowskiego (gmach Starostwa) przy bardzo licznym udziale członków pod przewodnictwem kol. Mr. D. Feldmana w obecności kol. wiceprezesa Zarz. Głównego inż. A. Schlesingera. Sprawozdanie za czas ubiegły przedstawił kol. Mr. D. Feldman jak i poruszył różne kwestje organizacyjno lokalne. Kol. inż Schlesinger wygłosił referat o aktualnych sprawach inwalidzkich. Po udzieleniu absolutorjum ustępującemu zarządowi przystąpiono do wyborów nowego zarządu. Przewodniczącym wybrano jednogłośnie kol. Mr. D. Feldmana, wiceprzewodn. kol. I. Rottenberga i S. Naglera, sekretarzem kol. M. Scheinową a skarbnikiem kol. A. Nistla. Do wydziału wybrano kol. Nistla r. Kęlera Majera, Binda Salomona, Hauptmana Mendla, Neumana Majera i Józefa Rosena. Do Sądu polubownego weszli kol. Dr. Rintel, M. Schindler. i Herman Kaster. Do komisji rewiz. wybrano Dra. Brocha Maurycego, Lehrera Naftalego i Pillingera Seinwla.

Z ramienia Urzędu Skarbowego Akcyz i Monopolów Państwowych był obecny p. komisarz Kukuła, któremu zabrani członkowie wyrazili podziękowanie za życzliwe traktowanie spraw inwalidzkich.

Po uchwaleniu całego szeregu rezolucji, Zgromadzenie zostało zamknięte w podniosłym nastroju.

Walne Zgromadzenie Związku żyd. inwalidów, wdów i sierót woj. we Lwowie.

Dnia 15 marca 1930 odbyło się we wielkiej sali Żydowskiej Gminy Wyznaniowej we Lwowie zwyczajne zgromadzenie Związku Żydowskich Inwalidów,

Wdów i Sierót Wojennych we Lwowie. Zgromadzenie zaszczycili swoją obecnością: Imieniem Izby Skarbowej we Lwowie pp. Naczelnik Wydziału IV. Izby Otton Koppel i Radca Dr. Aleksander Robakowski Kierownik IV. Wydziału, imieniem Urzędu Skarbowego Akcyz i monopolów państwowych we Lwowie p. Naczelnik Wierzbicki, imieniem VII. Wydziału Magistratu p. Naczelnik Rogoż, imieniem Wydziału Opieki Społecznej Województwa p. kpt. Ostrowski, imieniem Kasy Chorych p. Komisarz Rządu Józef Nadzieja. imieniem Urzędu dla spraw inwalidzkich przy Starostwie p. Kierownik Piasecki, imieniem Rabinatu p. Rabin Dr. Jecheskiel Lewin, imieniem Koła Żyd. p. poseł Dr. Aron Wolf, imieniem Żydowskiej Gminy Wyznaniowej p. prezes rady Żydowskiej Gminy Wyznaniowej p. Ignacy Jäger oraz Gener. Sekr. Zwiazku Gminy Żydowskiej inż. Henryk Feurstein a w końcu imieniem Zarządu Głównego Zjednoczenia Związków Żyd. Inwalidów prezes Zarządu Głównego Kolega Bachner, p. poseł Heller oraz liczni przedstawiciele różnych organizacji m. i Koledzy Rappaport i Moschel z Drochobycza i reprez. społeczeństwa żydowskiego. Prasę reprezentował dziennik żydowski „Morgen”.

Zgromadzenie zagaił przewodniczący inż. Alojzy Schlesinger z powołaniem posła Hellera i Kolegę Bachnera członków honorowych lwowskiej org. do prezydjum, poczem przywitał przybyłych władz, posłów, rabinat i reprezent. społeczeństwa oddając głos do wygłoszenia pierwszego referatu p. posłowi Hellerowi.

P. poseł Heller referując obecnie aktualne zagadnienie nowelizacji ustawy inwalidzkiej przedstawił zgromadzonym bez żadnych upiększeń luki obecnego ustawodastwa inwaldzkiego, tudzież mylne intepretowanie niektórych przepisów ze strony różnych Ministerstw i podległych mu Urzędów co w konsekwencji odbija się na szerokie masy inwalidzkie, a na żydowskich inwalidów, wdów, i sierót wojennych w szczólności. P. poseł Heller jako długoletni orędownik i obrońca szerokich rzesz żydowskich ofiar wojennych na terenie parlamentarnym, jeden z najbardziej zasłużonych sprawie inwalidzkiej i najbardziej obeznany problemem inwalidzkim jako też ustaw inwalidzkich w jego nawet najdrobniejszych szczegółach i przepisach, wystąpił obecnie z ramienia organizacji żydowskich inwalidów własnym projektem nowelizacyjnym, który służy za podstawę posłom inwalidzkim innych klubów reprezentujących szerokie masy ofiar wojennych nieżydowskich. Omawiając szczegółowo praktykę Minisierstwa Skarbu, które przez długie lata krzywdziło ofiary wojenne niekorzystnem interpretowaniem ustawy inwalidzkiej — mowca przeszedł do omówienia głównych zarysów projektu Zarządu Głównego Zjednoczenia Związków Żydowskich Inwalidów, Wdów i Sier. Woj. R. P. — Projekt nasz w odróżnieniu do innych projektów posłów inwalidzkich wysuwających maksymalne żądanie renty zasadniczej urzędn. XII. kat., zawiera żądanie ustalenie renty zasadniczej na 150 zł. miesięcz. plus dodatków ekonomicznego, kwalifikacyjnego i ciężko poszkodowanych. — Ponadto podwyższenie przy kapitalizacji mnożnej z 6 na 8 mies., dalej, rozciąganie czasowej kapitalizacji z 2 lat na 3 lata, — następnie kapitalizację 2 letnią dla wdów, — podwyższenia zaopatrzenia wdowiego dla tych wdów, które przedłożyły świadectwa lekarskie z określeniem utraty ich zdolności do zarobkowania conajmniej 67. 2/3. — zaś wdowy, które przekroczyły 50 rok życia automatycznie otrzymują 50 % renty zasadn. bez obowiązku przedłożenia świadectw lekarskich — następnie projekt przewiduje podwyższenie zaopatrzenia rodzicielskiego i sierocego, wreście unormowanie czasokresu odwołań dotyhczas obowiązujących terminów 14 dniowych na 60 dni itd. Poruszył też poprawny i życzliwy stosunek Rządów pomajowych wobec żydowskich ofiar wojen., który znajduje wyraz w życzliwem traktowaniu lokalnych władz i urzędów w realizowaniu postulatów żydowskich ofiar wojennych i ich organ. Kończąc swoje przemówienie p. poseł Heller stwierdził, że w bardzo wielkiej mierze w jego usiłowaniach była mu pomocną organizacja a w pierwszym rzędzie Prezes Bachner z którego fachowej wiedzy i pracy bardzo często korzystał, jak również delegatura warsz. i lwowska z Schhwarzem, inż. Schlesingerem, Dr. Lemlem i Ratzem na czele.

Stwierdzając z zadowoleniem, że dzięki p. inż. Schlesingerowi i Ratzowi nastąpiła w lwowskim Związku konsolidacja i zwrot ku lepszemu p. poseł Heller złożył podziękowanie Koledze Bachnerowi jak również wszytkim współpracownikom, którzy nie szczędzili trudów dla poprawy bytu i doli żydowskich ofiar wojennych.

Przemówienie posła Hellera zgromadzeni nagrodzili hucznymi oklaskami. — Następne przemówienie wygłosił p. Rabin Jecheskiel Lewin.

Czcigodny mowca w pięknem przemówieniu swojem wzruszył do łez obecnych na sali członków, podnosząc m. i., że przelana krew żydowskich inwalidów i tych wszystkich poległych na placu boju uzyska wdzięczność pokoleń żydowskiego narodu i będzie najlepszem pomostem ku zbratania narodów i społeczeństw w ogólności, a polsko żydowskiego żydowskiego porozumienia w szczególności. Czcigodny mowca zgłosił akces do współpracy, którą zgromadzeni przywitali z wielkiem zadowoleniem. Przemówienie p. Rabina zostało nagrodzone burzą oklasków.

Ostatni referat wygłosił prezes Zarządu Głównego Kolega Jakób Bachner.

Powitany oklaskami mowca na wstępie wyraził zadowolenie iż nie widzi tego przygnębienia wśród żydowsk. ofiar wojennych dawnych czasów, kiedy cały szereg osób niemiało jeszcze tego zaopatrzenia. Dziś aczkol-

wiek sytuacja żydowskich ofiar wojennych jest również nie do pozazdroszczenia, niemniej dzięki systematycznej pracy większość zdołała uzyskać swych praw zaopatrzeniowych. Mowca nieszczędząc krytyce władz administracyjnych, skarbowych i samorządowych poruszył cały szereg krzywd tak ze strony zainseresowanych Ministerstw jak również ze strony wład lokalnych. Poruszył następnie, że teraz uwidacznia się poprawa ku lepszemu, a w pierwszym rzędzie ze stony Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, gdzie sprawy są traktowane z należytym zrozumieniem, — natomiast w niektórych Urzędach skarbowych akcyz i monopolów nie zostają wykonane polecenia przełożonych władz, ostro krytykując Usam w Stanisławowie... Podnosi z zadowoleniem, że tut. ofiary wojenne mają w osobie p. prezesa Izby Dr. Polaka jak również w osobach p. Naczelnika Koppla i Dr. Aleksandra Robakowskiego życzliwych opiekunów. Wyrażając p. posłowi Hellerowi gorące podziękowanie, jak również inż. Schlesingerowi i Ratzowi swoje uznanie za współpracę mowca zakończył swoje przemówienie, które zostało przyjęte burzą oklasków.

Po referatach zdał sprawozdanie p. inż. Schlesinger. — Mowca w krótkich słowach zobrazował ogrom pracy położonej przez organizację w okresie sprawozdawczzm, — a w szczególności poruszył ilość wyjednanych rent i koncesji, — wyjednanych i udzielanych zapomóg i pożyczek na cele konstruktywne, pomocy lekarskiej, pomocy szkolno-oświatowej mieszkaniowej itd. Po złożeniu sprawozdania kasowego imieniem komisji rew. p. Józef wolkman postawił wniosek o udzielenie absolutorjum ustępującemu Zarządowi. Nad referatami i sprawozdaniami wywiązała się nader ożywiona dyskusja, w której zgromadzeni dali wyraz żalowi, że Magistrat lwowski postępuje wbrew przepisom ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 w sprawach podatkowych lokatorskich zwalniając ich tylko na 1 rok, jakkolwiek cytowana ustawa zwalnia ich na stałe, — następnie poruszono sprawę posad w urzędach, gdzie nawet dla inwalidów i sierót wojennych stosuje się normę wyznaniową równającą się numerus nullus, — wreszcie sprawę nieuwzględnienia przez władze komunalne ofert żydowskich rzemieślników — inwalidów — wreszcie nierównomierne traktowanie przez państwo Urząd pośredn. pracy żydowskich inwalidów przy obsadzaniu wolnych posad w przemyśle i handlu. — Po tych dyskusjach uchwalono ustępującemu Wydziałowi absolutorjum, — poczem uchwalono zmiany niektórych punktów statutu. Następnia wybrano nowy Zarząd z prez. inż. Schlesingerem na czele. W skład Wydziału weszli z członków wspierających: Poseł Zwi Heller, Rabin Dr Jecheskiel Lewin, redaktor Henryk Hescheles; Prezes Rady Ignacy Jäger, Gen. Sekret. Gminy Wyzn. Henryk Feuerstein, Franciszka Urichowa, z członków zwyczajnych: Wiceprezes: Leon Ratz i Leon Feldstein, sekretarz Lina Fehlowa, zast. Dawid Majer Mandel, skarbnik Aleksander Rosenbusch, — Jakób Wasser, Bernard Hart, Natan Siegel, Maurycy Zuckerkandel, Chaja Reiss, Chaja Bander, Nachman Izak Mandel, Robert Feil, Adolf Mauer, Abraham Kronenfeld oraz Maurycy Lemel. Do Komisji rewiz. Inż. Karol Hecht, Józef Volkman, Dr Samuel Gasser, Józef Weinreb, do sądu polub. wybrano: Dr Zygmunta Landaua, Ludwika Hüttnera, Wilhelma Müllera, Izraela Rosenthala i Adolfa Żarkowera. W rezolucjach uchwalono podziękować JWPanom Dr Tadeuszowi Polakowi, Prezesowi lwowskiej Izby Skarbowej, za nader przychylne i życzliwe poparcie postulatów żydowskich inwalidów wdów i sierót wojen. Ottowi Kopplowi Naczelnikowi Wydziału IV. oraz Dr. Aiksandrowi Robakowskiemu Radcy Izby Skarbowej we Lwowie za przychylne odnoszenie się wobec ofiar wojen. w sprawach koncesyjnych. Wreszcie uchwalono podziękować p. Naczelnikowi Wydziału Wojew. Maszkowskiemu, kpt. Ostrowskiemu, Kierow. Piaseckiemu oraz Naczelnikowi Rogożowi i Radcy Smółce jak również wszystkim lekarzom, a w pierwszym rzędzie Dr. Leopoldowi Aleksandrowiczowi, za bezinteresowną pomoc lekarską, tudzież wszystkim członkom wspierającym za szlachetną i stałą pomoc finansową, a w końcu wszystkim współpracownikom i działaczom a w pierwszym rzędzie p. posłowi Hellerowi i prezesowi Zarządu Głównego Jakóbowi Bachnerowi i personalowi, sekcji zabawowej a w szczególności p. inż. Schlesingerowej p. Bercie Nadelsteherównie i Linie Fehlowej., jak również skarbnikowi Aleksandrowi Rosenblumowi. W podniosłym nastroju przewodn. inż — Schlesinger zamknął Zgromadzenie. —

Utworzenie Związków żyd. inwal., wdów i sier. wojen. w Czortkowie i Kopyczyńcach nastąpi już w najbliższym czasie. Powiaty te były ostatnio odwiedzane przez p. posła Z. Hellera, do którego zgłaszali się masowo żydowscy inwalidzi, wdowy i sieroty wojen. tych ogręgów z prośbą o jaknajrychlejsze kreowanie Związków w tych miejscowościach, gdyż dotąd znajdują się tam bez żadnej opieki. Zarząd Główny poczynił — już w tym kierunku odpowiednie kroki zmierzające do szybkiego uruchomienia Związków tamże.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Bielsku, odbyło się w dniu 30 III. br. w wielkiej sali Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Bielsku, przy szczelnie wypełnionej sali w obecności przedstawicieli władz, a to Dowództwa garnizonu w Bielsku, władz skarbowych Gminy Żydowskiej w Bielsku, którą reprezentowali pp. prezes Simachowicz, radca Arzt, rabin Dr. Steiner, Gminy Żydowskiej w Białej, w osobach pp. Dra Feuereisena i rabina Dra Hirschfelda, imieniem miasta Bielska pp.

Dra Glücksmana, Dra Karfiola, następnie delegacji stowarzyszenia „Hitachdut“, a wreszcie delegacji Związku inwalidów wojen. R. P. pp. Twardzika, Fajkisa i Figwera, i delegacji naszych bratnich organizacyj inwal. z Rzeszowa (kol. Tannenbauma) z Chrzanowa, (kol. Klugera), z Oświęcimia (kol. Badera).

Zgromadzenie zagaił kol. Neiger Markus, który w serd. słowach przywitał wszystkich obecnych, poczem wybrano przewodniczącym Zgromadzenia kol. inż. A. Schlesingera, wiceprezesa Zarządu Głównego. Jako pierwszy zabrał głos p. poseł Heller, który przedstawił kwestję zaopatrzeniową a w szczególności walkę na terenie parlamentarnym o należyte zaopatrzenie ofiar wojen. jak i szczególnie omówił ostatnie kwestje mające związek z nowelizacją ustawy inwalidzkiej. Przedstawił dosadnie walkę na terenie sejmowym o równouprawnienie żyd. inwalidów, wdów i sierót wojen. a wreszcie zaapelował do całego społeczeństwa żyd. aby spełniło ostatecznie obowiązek względem żyd. ofiar wojen., gdyż honor społeczeństwa żyd. tego wymaga, aby upośledzonym osobom wskutek wojny obecnie dopomóc.

Następnie zabrał głos prezes Zarządu Głównego kol. J. Bachner przedstawiając trudności początkowe z utworzeniem organizacji żyd. inwal. i przedstawił wszechstronnie, co spowodowało, że żyd. inwalidzi, wdowy i sier. wojen. musiały przystąpić do założenia własnych organizacyj inwalidzkich. Stwierdził, że w organizacjach inwalidzkich, któreby chętnie ubrały się w togę obrońców wszystkich ofiar wojen. istnieje nadal silny antysemityzm, który dąży do unicestwienia praw ogółu żyd. inwalidów, wdów i sierót wojennych. Przytaczając liczne przykłady na tem polu, które słuchaczy przejęło głęboko, mowca oświadczył, że w naszej organizacji istnieje nadal zgodna tendencja współpracy z wszystkiemt innemi organizacjami inwalidzkiemi na szczerej platformie coby doprowadziło do zrealizowania wszelkich postulatów inwal. Mowca stwierdził dalej, że od czasu przewrotu majowego stosunek władz do ogółu żyd. inwal., wdów i sierót wojennych jak i do samych żyd. organizacji inwal., które nie mają żadnych celów politycznych i są apolityczne, uległ znacznej poprawie i że władze centralne nie życzą sobie żadnego antysemityzmu u podległych im władz a jeśli niekiedy zdarzają się sporadyczne wypadki to nie należy tego uważać jako pewien system, lecz jako przekroczenie przepisów służbowych poszczególnej jednostki. Przy tej sposobności podniósł, że Ministerstwo Pracy i Opieki Społ. zajęło się od czasu przejęcia agend inwalidzkich od Ministerstwa Spraw Wojsk. bardzo gorąco sprawami inwalidzkiemi i że dąży ono do stałego ulepszenia bytu ofiar wojen., co jest główną zasługą Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej Prystora, jak i pp. Dyrektora Departamentu T. Szubartowicza i Naczelnika L. Eminowicza. Podkreśla przytem wyrozumiałe stanowisko Ministerstwa Skarbu a w szczególności kierowników Departamentu Akcyz i Monopolów Państwowych pp. Dyrektora Kulskiego i Naczelnika Stachowskiego w sprawach koncesyjnych jak i zapowiada nadal bezwzględną walkę o dalsze przeprowadzenie rewizji koncesyj szynkarskich. Wspomina także o Ministerstwie Skarbu, Wydziale Rent Inwal., a w szczególności co do P. Naczelnika Dra Marynowskiego, który jest jaknajlepszym duchem owiany dla usunięcia różnych niedomagań ale jednak w wielu wypadkach z powodu obecnego ustawodawstwa inwalidzkiego jest bezradny. W końcu zwraca się z gorącym apelem do zebranych przedstawicieli władz i urzędów o wydatne i gorące poparcie tej organizacji. Po tych wywodach przywitali Zgromadzenie pp. prezes Simachowicz w imieniu burmistrza m. Bielska, jak i w imieniu Gminy Wyznaniowej Żydowskiej, Dr. Feuereisen w imieniu Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Białej, p. Arzt w imieniu Żyd. Klubu radnych miejskich i w imieniu organizacji sjonistycznej jako prezes tej organizacji, Dr. Glücksman w imieniu demokratycznego klubu radnych miejskich, przyczem wszyscy zapewnili uroczyście, że tej organizacji użyczą wszelkiego moralnego i materjalnego poparcia. Po przeprowadzonej dyskusji przystąpiono do wyborów Zarządu, w skład którego weszli kol.: Neiger Markus przewodniczący, Grüner Adolf zastępca przewodniczącego, Lezerkiewicz Henryk sekretarz, Frischler Olga zastępczyni sekretarza, Mozes Maurycy skarbnik, Richter Adolf zastępca skarbnika i Stein Jakób Chiel. Do Komisji rewiz. wybrano kol.: Polaka Brunona, Pasternaka Mendla, Rabinowicza Artura, Schlesingera Henryka, Brozdowicza Jakóba i Güchnera Edwarda. Do Sądu polubownego weszli kol.: prof. Leon Fink, Dr. Silberchein, Dr. Józef Traubner, Nagelberg Berisch, Eichner Bernard i Huppert Henryk.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Wadowicach, odbyło się w dniu 23 marca 1930 r. w sali Banku Ludowego w Wadowicach przy bardzo licznym udziale członków. Przewodniczący kol. Dr. Kluger przywitał przedstawiciela Starostwa Powiatowego Referatu spraw inwal. wojen. p. poruczn. W Drewniaka, poczem przedstawił zebranym dokładną działalność Zarządu Związku za czas ubiegły, stwierdzając równocześnie, że organizacja ta sprostała wszelkim zadaniom. Kolega S. Sauerstrom przedstawił jako sekr. Związ. sprawy natury organizacyjnej, poczem złożono sprawozdanie kasowe. Po udzieleniu absolutorjum ustępującemu zarządowi, wygłosił referat prezes Zarz. Głównego kol. J. Bachner o aktualnych sprawach inwalidzkich, poczem zgromadzeni członkowie w serdecznych słowach wyrazili pełne uznanie Zarządowi Głównemu za jego pracę w obronie praw inwal. wojen. a w szczególności co do spraw żyd. inwal. Zebrani w czasie dyskusji

podnieśli wybitne zasługi Województwa krakowskiego w sprawach inwalidzkich, poczem uchwalono rezolucje wyrażające podziękowanie pp. Wojewodzie Drowi Kwaśniewskiemu, Naczelnikowi Wydziału Opieki Społecznej Województwa krakowskiego Drowi Macko, kierownikowi Urzędu dla spraw inwal. wojen. Województwa krakowskiego p. kapitanowi M. Suchoniowi oraz p. Drowi St. Gąsiorowskiemu, referentowi spraw lekarskich Urzędu dla spraw inwal. wojen. Województwa krak. jak i p. Staroście w Wadowicach i p. porucznikowi Drewniakowi Wojciechowi, kierownikowi Urzędu dla spraw inwal. wojen. w Wadowicach. Przystąpiono do wyborów nowego zarządu, którego skład pozostał niezmieniony z kol. Drem W. Klugerem i kol. S. Sauestromem na czele.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Nowym Sączu odbyło się w dniu 16. IV. br., w którem uczestniczył prezes Zarządu Gł. kol. J. Bachner. O przebiegu tego Zgromadzenia podamy w następnym numerze.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. W Stryju odbyło się w dniu 27. IV br., a z ramienia Zarz. Gł. brał udział w temże członek Zarz. Gł. kol. Leon Ratz. Dokładny przebieg tego Zgromadzenia podamy w następnym numerze

---

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Stanisławowie odbyło się w dniu 21 IV br. w sali Gminy Wyznaniowej Żydowskiej. Zgromadzenie zagaił przewodniczący tegoż Związku kol. Ch. Helman, witając obecnych, jak również delegata z ramienia Zjednoczenia Związków żyd. inwal. wdów i sier. wojen. R. P. p. kol. inż. Schlesingera. Następnie przedstawił działalność Związku za rok ubiegły jak również przedstawił wynik podjętych interwencji u lokalnych władz, jak i cały szereg innych spraw organizacyjnych i administracyjnych. Kol. Inż. Schlesinger w doskonałym referacie przedstawił działalność Zarządu Głównego, omawiając ogólne sprawy inwalidzkie, koncesyjne, oraz poruszył problem nowelizacji ustawy inwalidzkiej. Po uchwaleniu absolutorjum ustępującemu zarządowi i złożeniu podziękowania Zarządowi Głównemu, załatwiono małe zmiany statutowe. Walne Zgromadzenie na wniosek dotychczasowego przewodniczącego kol. Hellmana postanowiło przyjąć z powrotem w swoim czasie wykluczonych członków a to Lampla i Schleimera na członków Związku. Przystąpiono następnie do wyborów, które dały następujący wynik: kol. Hellman Chaskel jako przewodniczący, Bernard Sobel jako wiceprezes, Friesner Kalman jako wiceprezes, Vogel Izrael jako sekretarz, Helfeld Samuel jako zast. sekretarza, Berger r. Epstein Mozes jako skarbnik, Schenkelbach Dora jako zast. skarbnika, oraz Brumberger Rubin, Heliczer Józef, Rubin Berta, Fallik Leon, Holder Meszulim, Achiron Chuna, Silber Maks, Burstin Bernard, Rübner Maurycy, Krauthammer Wilhelm, Mandel Don. Do Komisji rewizyjnej wybrano kolegów: Löwa Saula, i Majera Holdera. Do Sądu polubownego weszli kol.: Haber Zygmunt, Hellman Chaskel i Burstin Bernard.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS w Łodzi odbyło się w dniu 26. IV. br. przy bardzo licznym udziale członków. Prezydjum Związku przedstawiło zebranym członkom dotychczasowe wyniki z prac organizacyjnych, administracyjnych jak i poruszyło różne sprawy ogólnoinwal. poczem po wyczerpaniu porządku dziennego przystąpiono do nowych wyborów. W skład zarządu weszli kol.: Braun Michał jako prezes, Ickowicz Icek, jako wiceprezes, Feldman Józef jako skarbnik, Kaliński Jechiel jako sekretarz, oraz Katz Szmul, Weinstock Mosze, Grünbllat Izrael, Feigenbaum Abram, Morzygłód Juda. Feldlauger Szlama, do Komisji rewiz. weszli kol.: Grinszpan Izak, Gutrajcht Ch. Józef, Judenherc M. Symcha, jako zast. kol. Rodacki Izrael, Ajzen Towin, a do Sądu koleżeńskiego wybrano kol.: Widawskiego Jakóba, Rozenblata Szmula, Wołkowicza Leiba.

* * *

Z ramienia Zarząpu Głównego przeprowadził wiceprezes tegoż **kol. Dr. L. Schermant** lustrację Związku żyd. inwal. w Łodzi, w dniu 3, maja br., przy której to sposobności zwołano posiedzenie Zarządu, na którem wydał równocześnie wszelkie odpowiednie wskazówki i zarządzenia w związku z dalszą działalnością tego Związku.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS w Brodach odbyło się w dniu 5 maja br., w którem uczestniczył wiceprezes Zarz. Gł. kol. inz. A. Schlesinger. Przebieg tego Zgromadzenia podamy w następnym numerze do wiadomości.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS w Białymstoku odbędzie się w dniu 11 maja br., w którem z ramienia Zarządu Głównego weźmie udział członek Zarządu Głównego i kierownik Delegatury Wileńskiej kol. K. Moszkowski.

Walne Zgromadzenie ZIŻWS. w Krakowie odbędzie się **w niedzielę dnia 15 maja 1930 r.** w wielkiej sali Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie, Zarząd Związku żydowskich inwalidów w Krakowie, zwraca uwagę wszystkim Powiatowym Kołom Związku żyd. inwal. wdów i sier. wojen. na terenie Województwa krakowskiego, że po myśli statutu są te Koła

obowiązane wysłać na to Zgromadzenie delegatów. Równocześnie t. j. inwalidów i wdowy wojen. do bezwzględnego przybycia na to Zgromadzenie!

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Brzeżanach odbędzie się w najbliższym czasie a termin tegoż podamy jeszcze do wiadomości.

Różne wiadomości.

Oddawanie książek szkolnych przez dzieci inwalidów i wdów wojennych w Związku żyd. inwal. w Krakowie. Zarząd Związku żyd. inwal. w Krakowie przypomina na tej drodze wszystkim inwalidom i wdowom wojen., że są obowiązani osobiście dopilnować, aby ich dzieci szkolne oddały z końcem roku szkolnego wszystkie wypożyczone książki szkolne w urzędowych godzinach popołudniowych. Niestosowanie się do tego wezwania spowoduje wykluczenie takiego dziecka od akcji szkolnej na rok szkolny 1930/1931. Książki te muszą być oddane w jaknajwiększym porządku i czysto oprawione. Jeśli zajdą wypadki, że dzieci szkolne które wypożyczyły książki ze Związku wyjadą na kolonje letnie jeszcze przed ukończeniem roku szkolnego, to winne książki oddać przed wyjazdem.

Odznaczenia w rocznicę 3. maja. Dnia 2. marca 1930 r. dokonał p. Wojewoda krakowski Dr. Kwaśniewski **dekoracji złotym „Krzyżem Zasługi“** p. prezesa Izby Skarbowej krakowskiej **Józefa Gregera** i naczelnika Wydziału Emerytur i Rent Izby Skarbowej krakowskiej p. **Władysława Arzta.** Z tej okazji składamy na tej drodze tak Panu Prezesowi Izby Skarbowej J. Gregerowi, jak i Panu Naczelnikowi Wydziału Emerytur i Rent Władysławowi Arztowi serdeczne gratulacje. —

Sprawa opiniowania aktów zaopatrzeniowych przez województwo lwowskie. W naszym „Inwalidzie Żyd.“ Nr. 11. — 1. z stycznia 1930 r. poruszyliśmy wstrzymanie opinjowania aktów pozostałych przez Województwo lwowskie. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej Nr. 2536/O.V. z dnia 24. III. 1930. przysłało do naszego Zarządu następujące pismo w związku z tą sprawą:

„Do Zarządu Głównego Zjednoczenia Związków żyd. inwal., wdów i sier. wojen. R. P. w Krakowie. Ministerstwo Pracy i Opieki Społcznej komunikuje, że akta pośmiertne osób, po których pozostali roszczą pretensje do zaopatrzenia ze Skarbu Państwa, przesłane swego czasu przez Izbę Skarbową w Krakowie Urzędowi Wojewódzkiemu we Lwowie — są obecnie opinjowane przez 6. Okręgowe Szefostwo Sanitarne we Lwowie. Za Naczelnika Wydziału:

Migdałek major m. p.“

Przeniesienia w Wydziale IV. Izby Skarbowej krakowskiej. P. radca Tabeau Tadeusz, kierownik Wydziału IV. Izby Skarbowej w Krakowie został przeniesiony do Ministerstwa Skarbu. P. Sekretarz Dr. St. Nosek na własną prośbę przeniósł się do sądownictwa. Wymienieni urzędnicy odznaczali się zawsze jaknajwiększą beztronnością w powierzonych im sprawach inwalidzkich i dlatego życzymy Im jaknajleprzego powodzenia na nowych stanowiskach.

Konferencja delegatów Związków Inwalidzkich w Starostwie Powiatowem w Tarnowie. W dniu 17. II. br. odbyła się konferencja w Starostwie Powiatowem w Tarnowie przy współudziale delegatów Związków inwalidzkich, znajdujących się na terenach powiatów tarnowskiego, brzeskiego, dąbrowskiego, mieleckiego, pilzneńskiego, ropczyckiego i jasielskiego pod przewodnictwem p. Starosty Dra. J. Marosanyjego. Pan Starosta przedstawił zebranym cel konferencji, która ma doprowadzić do jednolitego działania wszystkich Związków inwalidzkich w sprawach inwalidzkich, które powstały obecnie po przejęciu agend przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej a temsamem także i władz administracyjnych II. i I. instancji. Po zapewnieniu o życzliwym stosunku do spraw inwalidzkich, p. Starosta oddał głos kierownikowi Referatu spraw inwalidów wojen. p. por. Giebułtowskiemu, który przedstawił szczegółowo wszystkie ważne sprawy obchodzące ogół inwalidów jak i poszczególne Związki inwalidzkie, poczem rozwinęła się dyskusja obszerna w różnych kierunkach, która doprowadziła do jednolitego porozumienia i uzgodnienia wszystkich poruszonych spraw. Na wniosek prezesa Zarządu Głównego kol. J. Bachnera i popartego następnie przez delegata Zarządu Wojewódzkiego Związku inwal. wojen. R. P. z Krakowa p. Pełecha, przyjęto jednomyślnie następujące rezolucje: 1) konferencje w ogólnych sprawach inwalidzkich w Powiatowym Urzędzie dla spraw inwal. wojen. przy współudziale przedstawicieli organizacji inwal. są cześciej pożądane, które prowadzą do ujednostajnienia wszelkich prac, 2) zbyt szczupła ilość personalu urzędniczego tego Urzędu nie zezwala na szybkie załatwienie spraw zaległych i wobec tego domagają się wdrożnia odpowiednich kroków celem jaknajszybszego zrealizowania tego naglącego postulatu a to w kierunku powiększenia personalu urzędniczego, co jest w interesie samego Urzędu, jak i szerokiego ogółu inwal. wojen., 3) komisje lekarskie przy ocenianiu $^0/_0$ niezdolności zarobkowej i związku przyczynowego cierpienia (kalectwa) ze służbą wojsk. zbyt rygorycznie postępują, wobec czego domagają się przedstawiciele organizacji inwalidzkich rzeczowej i ludzkiej oceny faktycznego stanu rzeczy, 4). zgromadzeni przedstawiciele organizacji inwal. wyrażają pełne uznanie i serd. podziękowanie p. Staroście Drowi. J. Marosanyjemu

za nader życzliwe traktowanie spraw inwalidzkich, jak i wogóle interesowanie się temi sprawami i proszą Go, aby w innych dziedzinach dotyczących inwalidów, wdów i sier. wojen. raczył łaskawie użyczyć Swego wpływu. 5). delegaci wyrażają zarazem serd. podziękowanie i uznanie p. Kierownikowi Urzędu inwalidzkiego por. Giebułtowskiemu za jego ciężką i ofiarną pracę w interesie ogółu ofiar wojen., której mimo nadzwyczajnych warunków i przy obecnym szczupłym persolalu administracyjnym nie oszczędza, aby wszelkim wymagâniom zadość uczynić,.

Interwecje w sprawach koncesyjnych w Min. Skarbu. Z polecenia Zarządu Głównego podjął interwencje wiceprezes kol. H. Schwarz w Departamencie Akcyz i Monopolów Państwowych Minister Skarbu w dniu 6. II. 1930. w sprawach tyczących się postulatów naszych organizacji. Między innymi przedstawił p. dyrektorowi Kulskiemu potrzebę unormowania spraw przepisania koncesji na inwalidów po zmarych, sprawę niecofania koncesji osobom uprzywilejowanym, wydanych tymże przed objęciem monopolu przez władze administracytne, jak i wiele innych spraw. Pan dyrektor Kulski jak zwykle okazał jaknajwiększe zrozumienie dla przedstawionych mu postulatów i przyrzekł wszelkie poruszone sprawy wkrótce odpowiednio rozpatrzyć.

Panu Staroście okręgu rudeckiego L. Waleckiemu, jak i zastępcy p. J. Scherfowi, składa Związek żyd. inwal., wdów i sier. wojen. w Rudkach serdeczne podziękowanie za przychylne stanowisko zajmowane wobec inwalidów woj. w różnych sprawach administracyjnych, jak i za pełne zrozumienie ciężkiego położenia tychże inwalidów, tak, że Związek nie znajduje dość słów swego uznania i podziękowania.

Związek żyd. inwalidów, wdów i sierót. wojen. w Rzeszowie wyraża rodzicom zmarłej we Wiedniu **Mani Pönstein** — serdeczne współczucie z powodu tak wczesnego zgonu tej córki.

Zmarła, 23 lat licząca, była jedną z najgorliwszych pracowniczek przy urządzaniu zbiórek, imprez, itp. na rzecz Związku żyd. inwal. w Rzeszowie, przez co przyczyniała się znacznie do powiększenia jego dochodów. Związek ubolewa gorąco nad stratą takiej współpracownicy, jak nad Jej przedwczesną śmiercią. Cześć Jej pamięci!

Sabina Rapaport, wdowa wojen., lat 49. członkini Związku żyd. inwal., wdów i sierót wojen. w Drohobyczu, zmarła w dn. 19. I. 1930.

Olga Purij, wdowa wojenna, lat 62, członkini Związku żyd. inwal., wdów i sierót wojen. w Drohobyczu, zmarła 27. I. 1930.

Inwalida wojenny **Abraham Frances,** członek Związku żyd. inwal. w Stanisławowie, zmarł w lutym br.

Inwalida wojenny **Berger Jakób,** lat 55. członek Związku żyd. inwalidów, zmarł w dniu 6. II. 1930.

Inwalida wojenny **Geller Izrael,** członek Związku żyd. inwal. w Kałuszu, lat 33. zmarł w dniu 10. II. 1930.

Wdowa wojen. **Nutte Cecylja,** członkini Związku żyd. inwal. w Krakowie zmarła w dniu 26. II. 1930.

Inwal. wojen. **Feiwel Rosenfeld,** członek Pow. Koła Związku żyd. inwal. w Oświęcimiu, zmarł w dniu 19. III. 1930.

Inwal. wojen. **Jakób Strammer,** członek Związku żyd. inwalidów w Jaworowie zmarł w dniu 29. III. 1930.

Inwal. wojen. **Fendrich Józef,** członek Związku żyd. inwalidów w Rawie Ruskiej, zmarł w dniu 31. III. 1930.

Inwal. wojen. **Gottfried Mozes,** członek Związku żyd. inwalidów w Buczaczu, zmarł w dniu 30. III. 1930.

Cześć Ich pamięci!

Rozpowszechniajcie „Inwalidę Żydowskiego“!

Obowiązkiem i w interesie każdego inwalidy i wdowy wojennej jest zaprenumerować naszą gazetę!

Wydawca: Zjednoczenie Związków żyd. inwal. wdów i sierot wojennych Rz. P. Redaktor odpowiedzialny: Jakób Bachner.
Drukarnia Uniwersalna, Romana Beera w Krakowie, ul. Grzegórzecka 32. Telef. 19-56.